

I. XEDAPEN OROKORRAK

ESTATUKO BURUZAGITZA

4908 *2/2021 Legea, martxoaren 29koa, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiari aurre egiteko prebentzio, geldiarazte eta koordinazioko premiazko neurriena.*

FELIPE VI.a

ESPAINIAKO ERREGEA

Honako hau ikusten eta ulertzen duten guztiei.

Jakizue: Gorte Nagusiek honako lege hau onetsi dutela eta nik berretsi egiten dudala:

HITZAURREA

I

2020ko martxoaren 11n, Osasunaren Mundu Erakundeak nazioarteko pandemia deklaratu zuen COVID-19aren agerraldi epidemikoak eragindako larrialdi-egoera, eta Ministro Kontseiluak premiazko lehen neurriak hartu zituen martxoaren 12an, osteguna, bilkura berezi batean, pandemiaren hedapenari aurre egiteko; zehazki, 7/2020 Errege Lege Dekretua, martxoaren 12koa, COVID-19aren eragin ekonomikoari aurre egiteko presako neurriak hartzen dituena.

Une horretatik aurrera, pandemiari eman beharreko erantzunaren artikulazio juridikoa bi konstituzio-tresnaren inguruan egituratu da: batetik, alarma-egoeraren deklarazioa eta haren arabera hartutako neurriak, eta, bestetik, ondoz ondo onartutako errege lege-dekretuak, zeinak pandemia eta hura geldiarazteko hartutako neurriak arlo sozioekonomikoan sortzen ari diren ondore eta eragin kaltegarriak arintzera bideratu baitira nagusiki.

Ildo horretatik, gure ordenamendu konstituzionalak, gure inguruko beste herrialde batzuetan ez bezala, alarma-egoera deklaratzeari aurreikusten du, Espainiako Konstituzioaren 116. artikuluan, Alarma, Salbuespen eta Setio Egoerei buruzko ekainaren 1eko 4/1981 Lege Organikoan araututako egoera jakin batzuetarako. Lege organiko horrek Gobernuari ematen dion gaikuntza baliatuz eta lege horren laugarren artikuluko b) eta d) apartatuetan aurreikusitako egitatezko baldintzen arabera («osasun-krisialdiak, hala nola epidemiak eta kutsadura-egoera larriak» eta «premia biziko produktuen hornidurarik gabeko egoerak», hurrenez hurren), Gobernuak martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretua onartu zuen, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdia kudeatzeko alarma-egoera deklaratzeko duena.

Errege-dekretu horren hitzaurrearen arabera, xedapen honetako neurriak Gobernuak herritarren osasuna eta segurtasuna babesteko, gaixotasunaren aurrerakada geldiarazteko eta osasun publikoaren sistema indartzeko ekintza irmoaren barruan sartzen dira.

Arau horrek zirkulazio-askatasuna mugatzeko neurriak bildu zituen (zirkulazio-askatasuna, legeak xedatzen duen bezala, betekizun jakin batzuek baldintzatuta geratu zen), baina geldiarazpen-neurri ugari ere jaso zituen, hainbat eremutan, hala nola hezkuntzan eta prestakuntzan, merkataritza-jardueran, kultura-ekipamenduetan, jolas-establezimendu eta -jardueretan, ostalaritza- eta sukaldaritza-jardueretan, kultu-lekuetan eta zeremonia zibil eta erlijiosoetan.

Hala ere, Osasunaren Mundu Erakundeak nazioarteko pandemia gisa kalifikatu zuenetik eta ondotik, alarma-egoera deklaratu zenetik, oso bizkorra izan zen COVID-19ak eragindako osasun publikoko larrialdi-egoeraren bilakaera, bai Estatuan, bai munduan.

Inoiz ez bezalako osasun-krisialdia da, eta oso zabala eta larria, bai kutsatzeko arrisku ikaragarriagatik eta kaltetutako herritarren kopuru handiagatik —horrek presio handia

ekarri die osasun-zerbitzuei—, bai estatuek hartutako geldiarazpen- eta urruntze-neurri ezohikoen ondoriozko kostu sozial eta ekonomiko handiagatik.

Bilakaera hori dela eta, neurri osagarriak hartu behar izan dira pandemiari aurre egiteko. Hala ere, ekainaren 1eko 4/1981 Lege Organikoaren seigarren artikulua ezartzen duenez, alarma-egoeraren iraupena eta ondoreak ezingo dira izan hamabost egunetik gorakoak, eta Diputatuen Kongresuaren berariazko baimenarekin soilik luzatu ahal izango da egoera hori. Azken kasu horretan, Diputatuen Kongresuak luzapenean indarrean egongo diren baldintzak eta irismena ezarri ahal izango ditu.

Horregatik, pandemiaren bilakaera azkar eta suntsitzailea ikusirik, osasun-larrialdi horren kudeaketa eraginkorra bermatzeko, gaixotasunaren hedapena geldiarazteko eta Osasun Sistema Nazionalaren erantzuna zaintzeko eta bermatzeko, Gobernuak sei aldiz eskatu dio baimena Diputatuen Kongresuari alarma-egoeraren eta bertan jasotako neurrien indarraldia luzatzeko.

Diputatuen Kongresuko Osoko Bilkurak, 2020ko martxoaren 25ean, apirilaren 9an, apirilaren 22an, maiatzaren 6an, maiatzaren 20an eta ekainaren 3an egindako bilkuretan, baimen horiek ematea erabaki zuen, alarma-egoeraren indarraldia behin eta berriro luzatzeko, 2020ko ekainaren 21eko 00:00ak arte.

Martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretua onartu zenetik, errege-dekretu hori eta haren neurriak eta, halaber, alarma-egoeraren iraunaldia luzatzeko hurrengo errege-dekretuetan ezarritako neurriak izan dira pandemiak eragindako larrialdiari aurre egiteko hartutako araudiaren oinarritzko esparru arautzailea.

Konstituzio Auzitegiak behin bakarrik izan zuen aukera alarma-egoerari buruz alde aurretik iritzia emateko, 2016ko apirilaren 28ko 83/2016 Epaian, hain zuzen ere, eta hor ezarritakoaren arabera, araudi hori «gure ordenamenduan lege-maila edo -balioa duen erabaki edo xedapen gisa ulertu behar da. Ondorioz, alarma-egoeran aplikatuzetik salbuets, eten edo alda ditzakeen lege eta arau parekagarrien arau-balio bera du, daukan edukiarengatik eta dakartzan ondorengatik», eta «alarma-egoera luzatzen duen dekretuaren mailari edo balioari buruzko konklusioa ezin da desberdina izan»; kasu honetan, gainera, «berezitasuna da luzapen-dekretua Diputatuen Kongresuak alde aurretik emandako baimenaren ad extra formalizatze bat dela».

Alarma-egoeraren babespean neurri osagarriak hartzeko erabili izan den araudiaren oinarri juridikoa gaikuntza honetan datza: eskuordetutako agintari eskudun gisa izendatu diren ministroak xedapen horietan gaitu izana pertsona, ondasun eta lekuak bai orokorrean bai zenbait esparrutarako modu espezifikoa babeste aldera ohiko zein ezohiko zerbitzu guztiak bermatzeko beren jardun-eremuan beharrezkoak diren aginduak, ebazpenak, xedapenak eta interpretazio-jarraibideak emateko.

Jakina, beharrezkoak ziren eta hartu diren geldiarazpen-neurriek eragin ekonomiko eta sozial oso handia izan dute; izan ere, jarduera ekonomikoa eta soziala aldi baterako murriztea ekarri dute, mugikortasuna murriztuz eta jarduera hainbat eremutan geldituz, eta, horren ondorioz, errentak galdu dituzte langileek eta familiek, bai eta Espainiako ekonomiako enpresek eta sektoreek ere. Hori dela eta, hasiera-hasieratik, neurri ekonomiko eta sozialak hartu dira familia, langile eta kolektibo kalteberen babesa bermatzeko, ekoizpen- eta gizarte-ehunari eusteko eta osasun-krisialdiak eragindako kalte nabarmenak arintzeko. Horretarako, xedapen batzuk eman dira, zenbait errege lege-dekretutan artikulatuta, ondore kaltegarri horietatik babesteko baliabide nazionalak mugiarazte aldera, kolektibo kalteberenengan arreta berezia jarritz.

Nolanahi ere, «COVID-19a geldiarazteko neurriak kentzeko Europako ibilbide-orri erkidea» komunikazioa argitaratu ondoren (2020ko apirilaren 15ean aurkeztu zuten Europako Batzordeko lehendakariak eta Europako Kontseiluko lehendakariak), Europar Batasuneko estatuak jarduera ekonomiko eta sozialei berrekitea ahalbidetuko duten faseak planifikatzen hasi ziren, halako moduz non neurriek ahalik eta eragin txikiena izango zuten pertsonen osasunean eta osasun-sistemak ez ziren gainkargatuko, Osasunaren Mundu Erakundearen orientabideak kontuan hartuta.

Testuinguru horretan, eskuragarri dauden adierazle nagusiak, maila nazionalean lortutako esperientzia eta beste herrialde batzuetan izandako jardunbide onenak kontuan

hartuta, Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Plana onartu zen Ministro Kontseiluaren 2020ko apirilaren 28ko Erabakiaren bidez. Planaren arabera, geldiarazpen-neurriak modu mailakatuan eta asimetrikoan kenduko dira, autonomia-erkidegoekin koordinatuta, eta datu epidemiologikoen bilakaeraren eta hartutako neurrien eraginaren arabera beharrezkoak diren orientazio-aldaketetara egokitzeko moduan.

Plana Diputatuen Kongresura bidali zen 2020ko apirilaren 29an, martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren seigarren xedapen gehigarrian aurreikusitakoa betetzeko, eta haren helburu nagusia da eguneroko bizitza eta jarduera ekonomikoa pixkanaka berreskuratzea, funtsezko erreferentziatzat osasun publikoa babestea edukita orain ere, baina epidemiak herritarren osasunerako dakarren arriskua minimizatuz eta Osasun Sistema Nazionalaren gaitasunek gainezka egitea saihestuz.

Plan hori aplikatuz, martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuak deklaraturako alarma-egoera luzatzen duen maiatzaren 8ko 514/2020 Errege Dekretua onartu zenetik, eta Diputatuen Kongresuak emandako baimenean aurreikusitakoaren arabera, Osasuneko ministroari gaikuntza eman zitzaion, bere eskumenen esparruan eta —hala bazegokion— autonomia-erkidegoek eta Ceutako eta Melillako hiriek proposatuta, lurralde-eremu jakin batean aplikatu beharreko neurrien progresioa erabaki ahal izateko, planean ezarritako adierazle sanitario, epidemiologiko, sozial eta ekonomikoen eta mugikortasun-adierazleen bilakaera ikusita.

Bestalde, aipaturako errege-dekretuaren 4. artikulua honako hau ezarri zuen: «COVID-19ak eragindako osasun-larrialdiaren ondorioz hartutako neurriak arintzeko prozesuaren barruan, Gobernuak autonomia-erkidego bakoitzarekin batera adostu ahal izango du jarduera-unitateak eta pertsonen zirkulazioari buruzko mugak, geldiarazpen-neurriak eta ondasun, zerbitzu, garraibide eta hornidurak ziurtatzeko neurriak aldatzea, zabaltzea edo murriztea, haiek hobeki egokitzeko osasun-larrialdiak autonomia-erkidego bakoitzean izan duen bilakaerara».

Horren arabera, eta Osasuneko ministroak horri buruz emandako araudia aplikatuz, lurraldeek fasez fase egin dute aurrera, modu asimetriko eta mailakatuan, eta, ondorioz, martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuan hasieran ezarritako neurriak kendu eta modulatu egin dira orain arte.

Bestalde, maiatzaren 22ko 537/2020 Errege Dekretuak, zeinaren bidez luzatu egin baitzen martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren bidez deklaratu zen alarma-egoera, hau ezarri zuen 5. artikuluan: «COVID-19aren pandemiari aurre egiteko hartutako ezohiko neurriak arintzeko planean aurreikusitako fase guztiak gaintzen badira —Ministro Kontseiluak 2020ko apirilaren 28ko bileran onartu zuen plan hori—, indarrrik gabe geratuko dira kasuan kasuko probintzia, uharte edo lurralde-unitateetan alarma-egoera deklaratzearen ondoriozko neurriak».

Gaur egun, Estatuko lurralde osoak planaren II. fasea iritsi du gutxienez, eta ekainaren 5eko 555/2020 Errege Dekretuak, zeina indarrean baitago, azken aurreikuspen horri eustiaz gain, xedatzen du soilik autonomia-erkidegoko presidentea izango dela deseskalatze-planaren III. faseari dagozkion neurriak hartzeko, ezabatzeko, modulatzeko eta betearazteko eskuordetutako agintaritza eskuduna, bere eskumenak erabiliz, autonomia-erkidego bakoitzerako zehaztutako lurralde-unitatearen eremua gaintzen duten zirkulazio-askatasunarekin lotutako neurrien kasuan izan ezik (martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren bidez, alarma-egoera deklaratu zen COVID-19ak eragindako osasun-krisialdia kudeatzeko, eta, ekainaren 5eko 555/2020 Errege Dekretuaren bidez, luzatu egin zen alarma-egoera hori).

Gainera, aurreikusten da autonomia-erkidegoek erabaki ahal izango dutela, irizpide sanitario eta epidemiologikoen arabera, III. fasea gaintzea beren erkidegoko probintzia, uharte edo lurralde-unitateetan, eta, horrenbestez, ondorerik gabe geratzea beren lurraldeetan alarma-egoera deklaratzetik eratorritako neurriak.

Deseskalatze-prozesuaren egoera honetan, eta aurreikuspen horien esparruan, lurralde guztietako neurriak pixkanaka kenduta eta neurriok eraginkortasuna behin betiko galduta amaitu nahi da prozesua, azken luzapen hori indarrean dagoen bitartean, baldin eta, uste izatekoa den bezala, guztiek gaintzen badituzte deseskalatze-prozesuaren fase guztiak.

Horrela, geldiarazpen-neurrien amaierako deseskalatze-prozesua alarma-egoera mantentzearekin uztartu nahi izan da, hartara neurri horiek pixkanaka eta modu koordinatuan kentzeko, Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planean aurreikusten den bezala, ez dadin arriskuan jar COVID-19ak eragindako osasun-larrialdiko egoera hasi zenetik pandemia geldiarazteko ezarritako helburuak lortzea. Horri dagokionez, nabarmendu behar da bosgarren luzapenean erregistratutako egoerak bilakaera ona izan duela.

Osasun-laguntzarako, zaintza epidemiologikorako, kutsatze-iturriak geldiarazteko eta babes kolektiborako gaitasun estrategikoei dagokienez aztertutako adierazle eta parametroak ikusita, pandemia eta transmisio-kateak geldiarazteko aurrerapenak aukera ematen du gaur egun, azken luzapenaren indarraldia amaitu eta deseskalatze-prozesuaren fase guztiak gainditu ondoren, Estatuko lurralde osoan eraginik gabe gera daitezen alarma-egoeraren deklaraziotik eratorritako neurriak.

Hala ere, pandemia geldiarazteko egungo bilakaerak ez ditu salbuesten botere publikoak «prebentziozko neurrien bidez eta behar diren prestazio eta zerbitzuen bidez osasun publikoa antolatze eta zaintzeko» duten eginbeharretik. Eginbehar hori Espainiako Konstituzioaren 43.2 artikuluan dago ezarrita, artikulua horrek lehenengo apartatuan aitortzen duen osasuna babesteko eskubidea bermatzeko.

Horregatik, nahiz eta pandemiaren ondoreak nabarmen kontrolatu diren hartutako geldiarazpen-neurriek esker, gomendagarria da prebentzio, geldiarazte eta koordinazioko premiazko neurriak hartzea pandemiari aurre egiten eta hura kontrolatzen jarraitzeko behin alarma-egoeraren indarraldia amaitu eta hartatik datozen neurriak bertan behera geratu ondoren. Izan ere, hala komeni da pandemiaren izaerari erreparaturik eta haren bilakaera aurrez ikusi ezin dela ikusirik, eta «ikerketa zientifikoaren egungo egoera» ikusirik, «haren aurrerapenak aldakorrek baitira», eta «ziurgabetasuna hain handia izanik» eta Konstituzio Auzitegiak 2020ko apirilaren 30eko autoan aipatzen dituen «parametro juridikoekin neurtzeko hain zaila izanik» birusa kutsatzeko eta zabaltzeko moduei dagokionez (4. oinarri juridikoa).

Horren harira, funtsezkoa da bereiztea, batetik, COVID-19ak eragindako osasun-larrialdiari aurre egiteko alarma-egoera eta horren luzapenak indarrean egon diren bitartean hartutako geldiarazpen-neurri mugatzaileen irautegia, eta, bestetik, pandemiak eragindako osasun-krisialdia bera, zeinak iraun egiten baitu, nabarmen arindurik bada ere gure herrialdean, eta zeina organismo eta agintari eskudunek ofizialki ez baitute gainditzat jo ez Estatuan ez nazioartean.

Hori dela eta, botere publikoek prebentzio-neurrien bidez osasun publikoa antolatze eta babesteko duten eginbehar konstituzionalaren ikuspegitik, urgentziazkoa eta beharrezkoa da prebentzio-neurri horiek hartzea osasun-krisialdiaren amaiera ofizialki deklaratzeko ez den bitartean. Izan ere, arriskutsua izan daiteke pandemia gelditzeko helburua betetzeko indarrean dauden neurriak automatikoki indargabetzea, beste agerraldi epidemiologiko batzuk eta identifikatu gabeko beste transmisio-kate batzuk izan baitaitezke, pertsonen osotasun fisikorako eta osasunerako bermea arriskuan jartzen dutenak eta eskura dauden osasun-baliabideak berriz ere asistentzia-presio handiaren pean jartzen dituztenak.

Helburu hori betetzeko, lege honek kautela- eta babes-eginbehar orokor bat ezartzen du, herritar guztiengan prebentzio-jokabideak finkatzeko, eta prebentzio, geldiarazte eta koordinazioko premiazko neurri batzuk ezartzen ditu, bizitzeko eta osasuna babesteko eskubidea bermatze aldera COVID-19aren osasun-krisialdiak irauten duen bitartean, behin alarma-egoeraren eta egoera horren babesean ezarritako geldiarazpen-neurri ezohikoen indarraldia (zirkulazio-askatasuna mugatzen dutenen indarraldia barne) amaitu ondoren.

Horrez gain, osasun-krisialdi honen zabaltasunak eta larritasunak agerian utzi dituzte zenbait gabezia gure legedi arruntean jasotako erregulazioan, alarma-egoeraren deklarazioa alde batera utzita, izaera horretako osasun-krisialdiei edo antzekoei aurre egiteko. Horregatik, beharrezkotzat jotzen da, era berean, osasun-legedian aldaketa zehatz batzuk egitea, etorkizunean osasun-agintariek krisi-mota horri erantzun eraginkor eta koordinatua emango diotela bermatzeko.

Aldaketa horiek urgentziazkoak dira, alde batetik, ofizialki deklaraturako pandemiaren ondoriozko krisi-egoerak gaur egun iraun egiten duelako, eta, bestetik, pandemiaren izaerarengatik eta pandemiaren bilakaera ezin delako aurrez jakin, lehen esandako moduan, eta, horrenbestez, komeni delako indarreko legedian horrelako egoerei aurre egiteko aurreikusitako manuak berehala aldatzea, oro har eta etorkizunean ez ezik gaur egun ere (COVID-19aren transmisio komunitarioan gerta litezkeen berragerpenak direla eta) egoera horiei aurre egiteko neurriak modu eraginkorragoan eta koordinatuagoan hartzeko asmoz.

Horretarako, aldaketa horiek aukera emango dute osasun-larrialdiei aurre egiteko jarduketa-planak eta -estrategiak egin edo abian jartzeko «osasun publikoko jarduketa koordinatuen» figuraren bidez. Era berean, osasun-agintarien arteko koordinazio egokia bermatu nahi da, bai eta osasun-sistema nazionalaren funtzionamendua indartu ere, osasun-krisialdiak izaten direnerako.

II

Legeak zazpi kapitulu, 31 artikulua, zazpi xedapen gehigarri, xedapen indargabetzaile bat, zortzi azken xedapen eta eranskin bat ditu.

I. kapituluak, 1.tik 5.era bitarteko artikuluetan, xedapen orokorrak jasotzen ditu, hau da, errege lege-dekretuaren xedea eta aplikazio-eremua, organo eskudunak, bai eta COVID-19aren gaixotasuna hedatzeko arriskurik ez sortzeko hartu behar diren neurriak ere. Era berean, osasun-larrialdiei aurre egiteko jarduketa-planak eta -estrategiak ezartzea aurreikusten da, osasun publikoko jarduketa koordinatuen bidez, hurrengo kapituluetan jasotzen diren jarduerak garatzeko.

II. kapituluak 6.etik 16.era bitarteko artikuluek osatzen dute, eta prebentzio- eta higiene-neurri jakin batzuei eustea jasotzen du, hala nola maskarak nahitaez erabiltzea bide publikoan, aire zabaleko espazioetan, erabilera publikoko espazio itxietan edo jendearentzat irekita daudenetan eta garraio-bideetan. Era berean, horri dagokionez, maskarak farmazia-bulegoetan modu bateratuan erosteko aukera aurreikusten da; hala errazago eskura ditzakete herritarrek. Neurri horri eta Sendagaien eta osasun-produktuen bermeen eta erabilera zentzuzkoaren Legearen testu bateginean ezarritako aldaketari esker, neurrigabekoak ez diren baldintza ekonomikoetan eskuratu ahal izango dira maskarak (testu bategin hori uztailaren 24ko 1/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen). Era berean, kapitulu honetan, lan-ingurunean prebentzio-neurri jakin batzuk hartzea aurreikusten da, hala nola lanpostuak edo txandak antolatzea pilaketarik ez izateko, bai eta oinarritzko prebentzio- eta higiene-neurriei eustea ere merkataritza-establezimenduetan, izaera sozialeko egoitza-zentroetan, hotel eta ostatu turistikoetan eta ostalaritza- eta sukaldaritza-jardueretan, besteak beste. Kirolaren arloan, berriz, Kirol Kontseilu Gorenari eskumena aitortzen zaio neurri horiek lehiaketa profesional jakin batzuetan aplikatzeko, antolatzaileari, Osasun Ministerioari eta autonomia-erkidegoei entzun ondoren, eta egoeren eta kirolariak eta ikusleak babestu beharraren arabera.

III. kapituluak, 17. eta 18. artikuluetan, zenbait xedapen jasotzen ditu, bidaiarien itsasoko, trenbideko eta errepideko garraio-zerbitzuetako plaza-eskaintza eta okupazio-bolumena arautzeko, guztiak ere Estatuaren eskumenekoak. Eserlekua aurrez esleitzen den garraio-bideen operadoreek gutxienez lau astez gorde beharko dute bidaiarien harremanetarako informazioa, osasun publikoko agintarien eskura egon dadin, kontaktuen trazabilitatea izateko. Era berean, Merkataritza Nabigazioko Zuzendaritza Nagusiaren titularrari ahalmena ematen zaio osasun-neurriak agindu ditzan, Osasun Ministerioak proposatuta, Espainiako portuetan sartzeko helburuarekin nazioarteko bidaiak egiten dituzten eta jurisdikziopeko itsasoko uretan nabigatzen duten itsasontziak kontrolatzeko, gurutzaontziak barne.

IV. kapituluak, 19.etik 21.era bitarteko artikuluetan, sendagaiei, osasun-produktuei eta osasuna babesteko beharrezkoak diren produktuei buruzko neurriak jasotzen ditu. Besteak beste, medikamentuei dagokionez, COVID-19aren kudeaketa sanitariorako funtsezkotzat jotzen diren informazioa emateko, hornitzeko eta fabrikatzeko neurriei eusteko beharra

azpimarratu behar da. Era berean, osasun publikoa babesteko, osasun-zentro eta -zerbitzuetan hornidura bermatu behar da, eta horrek kontsumoa behar bezain azkar estaltzeko gai den banaketa eskatzen du.

Osasun-produktuei eta biozidei dagokienez, ezinbesteko neurriak gehitzen dira eskuak desinfektatzeko soluzio eta gel hidroalkoholikoak, maskara kirurgikoak, mantal kirurgikoak eta larruazal osasuntsurako antiseptikoak erritmo egokian fabrikatzeko eta eskuragarri jartzeko, eskariaren bolumen handiari erantzuteko moduan.

V. kapituluak, 22.etik 27.era bitarteko artikuluetan, gaixotasuna garaiz detektatzeko eta infekzio-iturriak eta zaintza epidemiologikoa kontrolatzeko neurriak aurreikusten ditu. Horrela, berariaz adierazten da COVID-19a, zeina SARS-CoV-2 birusaren bidezko infekzioak eragindako gaixotasuna baita, nahitaez eta berehala deklaratu beharreko gaixotasuna dela. Kalifikazio hori, praktikan, lehendik ere bazuen, SARS (arnas-sindrome akutu larria) familiaren azpimota bat izateagatik, eta Zaintza Epidemiologikoko Sare Nazionala sortzeko abenduaren 28ko 2210/1995 Errege Dekretuaren I. 48 eta II.1.B eranskinetan aurreikusita egoteagatik. Halaber, jarraipena ematen zaie informazioa —bai eta epidemiologia- eta osasun-arloan garrantzitsuak diren datuak ere— biltzeko, tratatzeko eta igortzeko betebeharrak batzuei, betiere datu pertsonalak babesteko eskubideak zainduz; jarraipena ematen zaio, halaber, PCR bidez egindako COVID-19aren proba diagnostikoen emaitzen edo COVID-19aren bestelako proba diagnostikoen emaitzen informazioa biltzeko eta bidaltzeko sistemari, izan laborategi publiko eta pribatuek egindako probak, izan Espainian halakoak egiten dituzten osasun-zentro, -zerbitzu eta -establezimenduen egindakoak, COVID-19aren kasuak banan-banan zaintzeko sistemaren osagarri gisa.

VI. kapituluan, 28.etik 30.era bitarteko artikuluetan, zenbait neurri xedatzen dira osasun-sistemak giza baliabideen, kontingentzia-planen eta informazio-betebeharren arloan dituen gaitasunak bermatzeko.

VII. kapituluak 31. artikulua osatzen du, eta lege honetan ezarritako prebentzio-neurriak eta betebeharrak ez betetzeagatik aplikatu beharreko zehapen-araubidea arautzen du.

Lehenengo xedapen gehigarriak aurreikuspen espezifikoak jasotzen ditu AENAK kudeatutako aireportuetako osasun-kontrolari eta kontrol operatiboari dagokienez; bigarren xedapen gehigarriak, berriz, interes orokorreko portuetako kanpo-osasunaren arloko aurreikuspenak jasotzen ditu.

Hirugarren xedapen gehigarriak Estatuaren Administrazio Orokorrari baimena ematen dio 2020. urtean 2.817.500.000 euroren abalaz emateko, gehienez ere, Europako Inbertsio Bankua Taldeak Europako Berme Funtsekin bidez egiten dituen finantzaketa-eragiketarako kostuak eta galerak estaltzeko, COVID-19aren krisiari aurre egiteko; horretarako, hirugarren lehendakariorde eta Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko ministroa gaitzen du Europako Inbertsio Bankuarekin dagozkion akordioak sinatzeko, Gobernuak hartutako neurri nazionalen osagarri.

Laugarren xedapen gehigarriak ezartzen du Indar Armaturen eremuan Defentsako Osasunaren Ikuskaritza Nagusiak hartuko dituela lege honetako xedapenak betetzeko behar diren neurriak, eta Osasun Ministerioari emango diola horien berri.

Bosgarren xedapen gehigarriak, osasun-krisialdia ikusirik, banaketan informazio- eta komunikazio-teknologiak aplikatzeko aukera ezartzen du, modu koitunturalean, arreta eta jarraipen farmakoterapeutiko optimoa bermatzeko eta pazienteari medikazioa eskuratzeko hala agintzen dutenean osasun publikoko krisi honetan gertatu diren egoeren modukoek edo oso egoera kaltebera duten pertsonen, adinekoen, gaixoen eta mendekoen kasuek.

Autonomia-erkidego guztiek Farmazia Batzorde Iraunkorrean azaldutako esperientziak agerian utzi zuen, aho batez, alarma-egoeran bultzatutako neurri horrek aurrerapena ekarri duela egungo farmazia-prestazioaren kudeaketan eta onuragarria izan dela herritarrentzat, eta beharrezkoa da horri eustea osasun-krisialdiak irauten duen bitartean, ez bakarrik ospitalean bisita programaturik ez daukaten kolektibo kalteberentzat, baita beren egoera klinikoa, mendekotasuna, kalteberatasuna, arriskua edo zentroarekiko distantzia luzea dela-eta neurri hori beharrezkoa duten pertsonentzat ere.

Xedapen indargabetzaile bakarrak indarrak gabe uzten ditu lege honek ezartzen duenaren kontra dauden maila bereko edo beheragoko xedapenak.

Azken xedapenetako lehenengoak Aire Nabigazioari buruzko uztailaren 21eko 48/1960 Legea aldatzen du, seigarren xedapen gehigarri bat erantsiz. Xedapen horrek Aire Segurtasunerako Estatu Agentziako zuzendaria gaitzen du, bere eskumenen esparruan eta zenbait baldintzaren pean, araudi nazionalari lotutako abiazio zibilaren eremuetan salbuespen espezifiko batzuk emateko ustekabeko egoera edo premia operatibo urgentek gertatzen direnean; zehazki, Europar Batasuneko abiazio zibilaren araudian aurreikusitako salbuespen espezifikoaren baldintzak direnak emateko araudi horrek arautzen ez dituen eremuetan. Horrela, aukera ematen da alarma-egoeran onartutako titulu, gaikuntza edo baimen horiei eusteko hartutako malgutasun-neurriak mantendu eta luzatzeko, eta haiek mailakatzeko normaltasuna berreskuratzen den bitartean, eta suspertze mailakatu baterako beharrezkoak direnak ezartzen uzteko, kolapsoa saiheste aldera eta sektorean normaltasuna berreskuratzea ahalbidetze aldera.

Azken xedapenetako bigarrenak aldatu egiten du Osasun Sistema Nazionalaren Kohesio eta Kalitatearen maiatzaren 28ko 16/2003 Legea. Lehenik eta behin, 65. artikuluan aurreikusitako «osasun publikoko jarduketa koordinatuen» figura aldatzen da, tresna horren bidez jarduketa-planak eta -estrategiak egin edo aktibatu ahal izateko.

Bigarrenik, osasun publikorako larrialdi-egoeretan autonomia-erkidegoek informazioa emateko eginbeharra sartzeko da 65 bis artikulua berrian, osasun-agintarien arteko koordinazio egokia bermatzeko eta Osasun Sistema Nazionalaren funtzionamendua indartzeko.

Azken xedapenetako hirugarrenak Sendagaien eta osasun-produktuen bermeen eta erabilera zentzuzkoaren Legearen testu bateginaren 94.3 artikulua aldatzen du. Aldaketa horrek osatu egiten du alarma-egoera indarrean dagoen bitartean artikulua horren beraren 2. apartatuan egindakoa, biztanleriaren osasuna babesteko beharrezkoak diren produktuen prezioa finkatu ahal izateko. Hala, lege honen bidez, Sendagaien Prezioen Ministerioarteko Batzordeari dagokio prezio hori ezartzeko jarraitu beharreko prozedura onartzea.

Azken xedapenetako laugarrenak aldatu egiten du COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozialari aurre egiteko presako eta ezohiko neurrien martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 40. artikulua. Aldaketa horren helburua hau da: 2020ko abenduaren 31ra arte luzatzea, estatutuek aurreikusi ez arren, elkarteen, sozietate zibilen eta merkataritza-sozietateen gobernu- eta administrazio-organoen bilkurak, kooperatiba-sozietateen artezkaritza-kontseiluarenak eta fundazioen patronatuarenak bideokonferentziaz edo telefono-multikonferentziaz egin ahal izateko aukera, eta, era berean, erabakiak idatziz eta bilkurarik gabe hartu ahal izateko aukera, baldin eta lehendakariak hala erabakitzen badu edo organoko bi kidek gutxienez eskatzen badute. Ildo horretan, neurri hori bat dator egoera berriaren konfigurazioarekin, eta gomendagarria da trafiko juridiko eta sozial arruntera igarotzearekin batera ahalik eta arreta-neurri handienak hartzea: besteak beste, espazio txikietan pertsona askoren bilerak eta pilaketak saihestea; esate baterako, pertsona juridikoen gobernu- eta administrazio-organoen bilkuretan.

Azken xedapenetako bosgarrenak aldatu egiten du COVID-19ari aurre egiteko gizarte- eta ekonomia-arloan presako neurri osagarriak ezartzen dituen martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretuaren 36. artikulua, kontsumitzaile eta erabiltzaileek kontratu jakin batzuk zigorrik gabe suntsiarazteko duten eskubideari buruzkoa. Aldaketa horren bidez, 36.1 artikulua aplikatu nahi zaie behin martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren bidez dekretatutako alarma-egoerak indarrean egoteari utzi dionean administrazioek deseskalatze-faseetan edo normaltasun berrikoetan ezarritako neurrien ondorioz beharbada bete ezin izango diren kontratuei ere. Halaber, martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretua onartu ondoren, Europako Batzordeak, 2020ko maiatzaren 13an, (EB) 2020/648 Gomendioa eman zuen, COVID-19aren pandemiarengatik bertan behera utzitako bidaia konbinatuen eta garraio-zerbitzuen dirua itzultzeko alternatiba gisa bidaiariei eskaintutako bonuei buruzkoa; horrenbestez, aipatutako errege lege-dekretu horren 36. artikulua 4. apartatua gomendio horren edukira egokitu beharra dago. Horretarako, artikulua hori bi zentzutan aldatzen da: alde batetik, bidaiariek alde aurretik borondatez onartzen dituztenean baino ez dira jaulkiko bonuak; eta, bestetik, hamalau

eguneko epe automatikoa ezartzen da bonuaren zenbatekoa balio-epea amaitzean itzultzeko, hura trukatu ez bada.

Era berean, indarrak gabe uzten da martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretuaren 37. artikulua, Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren II. eta III. faseetan jokoaren arloan ezarritako malgutasun handiagoarekin bat etortzeko.

Azken xedapenetako seigarrenean, legea emateko Estatuari babesa ematen dioten eskumen-tituluak zerrendatzen dira, eta azken xedapenetako zazpigarrenak, berriz, gaikuntza ematen die Osasuneko ministroari eta Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako ministroari hura erregelamendu bidez garatzeko, bakoitzak bere eskumenen esparruan.

Azkenik, azken xedapenetako zortzigarrenak zehazten du legea *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu eta hurrengo egunean jarriko dela indarrean; nolana ere, 2. artikuluan aplikazio-eremuari buruz xedatutakoa bete beharko da.

III

Lege hau bat dator Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak exijitzen dituen printzipioekin: premia, eraginkortasuna, proportzionaltasuna, segurtasun juridikoa, gardentasuna eta efizientzia. Ondore horietarako, legeak premiaren eta eraginkortasunaren printzipioak betetzen ditu; izan ere, legean ezartzen diren neurrien oinarrian herritar guztien interesa dago, eta neurri horien azken xedea herritarren osasuna babestea da. Araua bat dator proportzionaltasun-printzipioarekin, aurretik aipatutako helburuak lortzeko ezinbestekoa den erregulazioa jasotzen baitu; izan ere, orain arautzen diren neurriak proportzionatuak dira babestu nahi den ondasun publikorako. Halaber, segurtasun juridikoaren printzipioa ere betetzen du, eta koherentea da gainerako ordenamendu juridikoarekin. Efizientzia-printzipioari dagokionez, lege honek ez du ezartzen bere helburuak lortzeko justifikatuta ez dagoen administrazio-kargarik.

Lege hau Espainiako Konstituzioaren 149.1.16 artikulua babesean ematen da; artikulua horrek Estatuari esleitzen dio kanpo-osasunaren, osasunaren oinarrien eta koordinazio orokorraren eta farmazia-produktuei buruzko legediaren gaineko eskumena.

Horretaz gainera, 17. eta 18. artikulua Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 21. eta 20. arauen babesean ematen dira; 21. arauak autonomia-erkidego baten baino gehiagoren lurraldetik igarotzen diren trenbideen zein lehorreko garraioen gaineko eskumena ematen dio Estatuari, eta 20. arauak, berriz, merkataritza-nabigazioaren gainekoa.

Lehenengo eta bigarren xedapen gehigarriak Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 16. eta 20. arauen babesean ematen dira; arau horiek, hurrenez hurren, kanpo-osasunaren gaineko eskumena eta interes orokorreko aireportuen eta interes orokorreko portuen gaineko eskumena esleitzen dizkiote Estatuari.

Hirugarren xedapen gehigarria Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 13. eta 14. arauetan xedatutakoaren babesean ematen da; arau horiek, hurrenez hurren, jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarrien eta koordinazioaren gaineko eskumena eta ogasun orokorraren zein estatu-zorraren gaineko eskumena esleitzen dizkiote Estatuari.

I. KAPITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. *Xedea.*

Lege honen xedea hau da: COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiari aurre egiteko beharrezkoak diren prebentzio, geldiarazte eta koordinazioko premiazko neurriak ezartzea, bai eta gaixotasunaren agerraldi gehiago eragozte ere, probintzia, uharte eta lurralde-unitate batzuek Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren III. fasea gainditze aldera

eta, kasua bada, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdia kudeatzeko alarma-egoera deklaratzeko duen martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren eta haren luzapenen bidez deklaraturako alarma-egoeraren indarraldiari amaiera emate aldera.

2. artikulua. *Aplikazio-eremua.*

1. Lege honetan ezarritakoa Estatuko lurralde osoan aplikatuko da.
2. Aurreko apartatuan xedaturakoa gorabehera, II., III., IV., V., VI. eta VII. kapituluetan eta bosgarren xedapen gehigarrian jasotako neurriak Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren III. fasea gainditu duten probintzia, uharte edo lurralde-unitateetan eta alarma-egoeraren neurri guztiak ekainaren 5eko 555/2020 Errege Dekretuaren 5. artikuluan xedaturakoaren arabera ondorenik gabe geratu direnetan aplikatuko dira soilik (errege-dekretu horren bidez, luzatu egiten da martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren bidez deklaraturako alarma-egoera). 15.2 artikuluan xedaturakoa, baina, Estatuko lurralde osoan aplikatuko da, errege lege-dekretua indarrean jartzen den unetik.

3. Ekainaren 5eko 555/2020 Errege Dekretuak ezarritako alarma-egoeraren luzapena amaitu ondoren, Estatuko lurralde osoan aplikatuko dira II., III., IV., V., VI. eta VII. kapituluetakoa eta bosgarren xedapen gehigarriko neurriak, harik eta Gobernuak, arrazoiak emanez, eskuragarri dagoen ebidentzia zientifikoaren arabera eta Alerta Sanitarioak eta Larrialdiak Koordinatzeko Zentroak txostena egin ondoren, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiaren amaiera deklaratu arte.

Osasun-krisialdiaz aurreko paragrafoan aipaturako amaiera horren aurretik, Gobernuak kontsulta egingo die autonomia-erkidegoei Osasun Sistema Nazionalaren Lurraldearteko Kontseiluan.

3. artikulua. *Organo eskudunak.*

1. Salbuespen gisa, eta aparteko larritasun edo presako arrazoiak hala eskatzen dutenean, Estatuaren Administrazio Orokorrek, bere eskumenen arabera, lege honetan xedaturakoa betetzen dela ziurtatzeko behar diren neurri guztiak sustatu, koordinatu edo hartuko ditu, autonomia-erkidegoen lankidetzarekin.

2. Estatuaren Administrazio Orokorreko, autonomia-erkidegoetako eta toki-entitateetako organo eskudunek izango dituzte, beren eskumenen esparruan, lege honetan ezarritako neurriak behar bezala betetzen direla zaintzeko, ikuskatzeko eta kontrolatzeko eginkizunak.

4. artikulua. *Kautelaz jokatzeko betebeharra eta babesteko betebeharra.*

Herritar guztiak beharrezkoak diren neurriak hartu beharko dituzte COVID-19aren gaixotasuna hedatzeko arriskurik ez sortzeko eta beren burua arrisku horietan ez jartzeko, lege honetan ezarritakoaren arabera. Lege honetan araututako edozein jardueraren titularrei ere exijituko zaie kautela- eta babes-eginbehar hori.

5. artikulua. *Osasun-larrialdiei aurre egiteko planak eta estrategiak.*

Osasun Sistema Nazionalaren Kohesio eta Kalitatearen maiatzaren 28ko 16/2003 Legearen 65. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, osasun-larrialdiei aurre egiteko jarduketa-planak eta -strategiak ezarriko dira, osasun publikoko jarduketa koordinatuen bidez, COVID-19aren gaixotasunaren esposiziorako eta transmisio-komunitarioarako dauden arrisku-mailak kontuan hartuta, lege honetan jasotako jarduerak garatzeko.

II. KAPITULUA

Prebentzio- eta higiene-neurriak

6. artikulua. *Maskarak nahitaez erabili beharra.*

1. Sei urtetik gorako pertsonak maskarak erabili beharko dituzte kasu hauetan:

a) Bide publikoan, aire zabaleko eremuetan eta erabilera publikoko edo jendearentzat irekita dagoen edozein eremu itxitan.

b) Aireko, itsasoko edo trenbideko garraiobideetan eta autobusetan, bai eta bidaiarien garraio publiko eta pribatu osagarrietan ere, bederatzi eserleku arteko ibilgailuetan, gidariaren eserlekua barnean dela, baldin eta turismo-ibilgailuetako bidaiariak ez badira etxebizitza berean bizi. Ontzi eta itsasontzietako bidaiariek, kabinan daudenean, ez dute maskara erabili beharrik izango.

2. Aurreko apartatuan jasotako betebeharra ez zaie exijituko maskara erabiltzeagatik larritu daitekeen arnas-gaixotasunen bat edo arnasteko zailtasunen bat duten pertsonen, ez eta desgaitasuna edo mendekotasuna izateagatik maskara kentzeko gai ez direnei eta jokabide-nahasmenduak izateagatik maskara erabiltzerik ez dutenei ere.

Era berean, ezin izango da exijitu aire zabaleko banakako kirola egitean, ez eta ezinbesteko kasuetan edo beharrian-egoeretan ere, edo, jardueren izaeragatik beragatik, maskara erabiltzea bateraezina denean, osasun-agintarien jarraibideen arabera.

3. Banaka paketatuta ez dauden maskara kirurgikoak farmazia-bulegoetan bakarrik saldu ahal izango dira banaka, produktuaren kalitatea zainduko duten higiene-baldintza egokiak bermatuta.

7. artikulua. *Lantokiak.*

1. Lan-arriskuen prebentzioari buruzko araudia eta aplikatu beharreko gainerako lan-araudia betetzeaz gain, jarduera ekonomikoaren titularrak edo, hala badagokio, zentro eta entitateetako zuzendariak honako hauek egin beharko ditu:

a) Lantokien ezaugarriari eta erabilera-intentsitateari egokitutako aireztapen-, garbiketa- eta desinfekzio-neurriak hartzea, kasu bakoitzean ezartzen diren protokoloen arabera.

b) Langileen eskura ura eta xaboia jartzea, edo gel hidroalkoholikoak edo birusa akabatzekeo desinfektatzaileak, eskuak garbitzeko Osasun Ministerioak baimendu eta erregistratutakoak.

c) Lan-baldintzak egokitzea, lanpostuen eta txanden antolaketa eta leku komunak erabilera barne, langileen artean gutxienez 1,5 metroko segurtasun-tartea dagoela bermatzeko. Hori ezinezkoa denean, arriskuaren neurria egokitutako babes-ekipamenduak eman beharko zaizkie langileei.

d) Neurriak hartzea langile, bezero edo erabiltzaile asko lantokietan batera gerta ez daitezkeen jende kopuru handiena aurreikusten den ordu-tarteetan.

e) Aurrez aurreko lanpostuetara pixkanaka itzultzeko eta telelanaren erabilera sustatzeko neurriak hartzea, lan-jarduerak horretarako aukera ematen duenean.

2. COVID-19arenak izan daitezkeen sintomak dituzten pertsonak edo COVID-19aren diagnostiko baten ondorioz etxean bakartuta daudenean edo COVID-19a duen norbaitekin harreman estua izateagatik berrogeialdian daudenean ez dute lantokira joan beharko.

3. Langileren bat gaixotasunarenak izan daitezkeen sintomak izaten hasten bada, berehala hots egin beharko da autonomia-erkidegoak edo dagokion osasun-zentroak horretarako prestatutako telefonora, eta, hala badagokio, laneko arriskuen prebentziorako dagozkion zerbitzuekin jarri beharko da harremanetan. Berehala, langileak maskara bat jarriko du eta adierazten zaizkion gomendioei jarraituko die, osasun-profesional batek haren egoera medikoa baloratu arte.

8. artikulua. *Osasun-zentro, -zerbitzu eta -establezimenduak.*

Osasun-administrazio eskudunak langileen eta pazienteen ongizatea bermatzeko antolaketa-, prebentzio- eta higiene-neurriak hartzen direla bermatuko du. Era berean, honako hauek bermatuko ditu: behar diren babes-materialak eskura daudela dagozkien tokietan, erabilitako eremuak garbi eta desinfektatuta daudela, hondakinak desagerrarazten direla, eta tresneria eta instalazioak egoki mantentzen direla.

9. artikulua. *Ikastetxeak.*

Hezkuntza-administrazioek ziurtatu beharko dute Hezkuntzaren maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren 3. artikuluan jasotako irakaskuntzak ematen dituzten ikastetxe publiko eta pribatuetako titularrek bete egiten dituztela berek ikastetxe horietarako ezarritako desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak.

Beti ere, ziurtatu beharko da behar diren antolaketa-neurriak hartzen direla pilaketarik ez izateko, eta bermatzeko ikasle eta langileek betetzen dituztela osasun- eta hezkuntza-agintariek zehazten dituzten distantzia- eta kontaktu-mugak, bai eta prebentzio pertsonaleko neurriak ere.

10. artikulua. *Gizarte-zerbitzuak.*

1. Administrazio eskudunek ziurtatu beharko dute instalazioak desinfektatu eta egokitzeko eta prebentziorako berek ezartzen dituzten arauak betetzen dituztela egoitza-izaerako gizarte-zerbitzuetako zentrozen eta eguneko zentrozen titularrek.

Bereziki, zainduko dute kutsatze-arriskurik inongo momentutan ez hartzeko moduan garatzen dela beren ohiko jarduera.

2. Agintari eskudunek desgaitasunen bat duten pertsonen egoitza-zentrozen, adinekoen egoitza-zentrozen eta genero-indarkeriaren eta emakumeen aurkako beste indarkeria-mota batzuen biktimenzako larrialdi- eta harrera-zentrozen eta tutoretzapeko pisuen koordinazioa bermatu beharko dute, zentro horiek kokatuta dauden autonomia-erkidegoko osasun-sistemako osasun-baliabideekin.

3. Zentroetako titularrek COVID-19rako kontingentzia-plana aurkeztu beharko diote erkidego-autonomo bakoitzak bere eskumenen arabera zehazten duen osasun-agintaritzari, egoiliarren eta langileen artean gerta daitezkeen kasuak eta haien kontaktuak garaiz identifikatzeko, eta, hala badagokio, dagokion osasun-zerbitzuaren egiturarekin koordinatzeko prozedurak aktibatu behar dituzte.

4. Gizarte Zerbitzuen Erreferentziako Katalogoan eta martxoaren 31ko 12/2020 Errege Lege Dekretuaren 3.1 artikuluan jasotako gainerako zerbitzuak emateko, bermatu beharko da higiene-neurri egokiak hartzen direla kutsatzeko arriskurik ez izateko (katalogo hori Gizarte Zerbitzuen eta Autonomiaren Aldeko eta Mendetasunari Arreta Eskaintzeko Sistemaren Lurralde Kontseiluak 2013ko urtarrilaren 16an hartutako Erabakiaren bidez onartu zen, eta 12/2020 Errege Lege Dekretua, berriz, genero-indarkeriaren biktimak babesteko eta haiei laguntzeko presako neurri buruzkoa da).

11. artikulua. *Merkataritza-establezimenduak.*

Administrazio eskudunek ziurtatu beharko dute berek zehazten dituzten edukiera-, desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak betetzen dituztela edozein artikuluren txikizkako edo handizkako salmentako merkataritza-establezimenduen titularrek.

Nolanahi ere, ziurtatu beharko da beharrezkoak diren antolaketa-neurriak hartuko direla pilaketarik ez izateko eta bezero eta langileek gutxienez 1,5 metroko segurtasun-tartea uzten dutela bermatzeko. Segurtasun-tarte hori uztea ezinezkoa denean, behar diren higiene-neurriak hartuko dira kutsatze-arriskurik ez izateko.

Administrazio eskudunek arreta berezia jarriko diete merkataritza-gune eta -parkeen berezitasunei, bai eta aire zabalean eta bide publikoan jartzen diren merkatuen edo egoneko ez den salmenta-erako merkatuen —azoka txikiak deitutako— berezitasunei ere.

12. artikulua. *Hotelak eta turismo-ostatuak.*

Administrazio eskudunek bermatu beharko dute berek zehazten dituzten edukiera-, desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak betetzen dituztela hotelen eta antzeko ostatuen, turismo-ostatuaren, unibertsitate-egoitzen eta antzeko egoitzen eta egonaldi laburreko bestelako ostatuen, kanpinen, karabana-aparkalekuen eta antzeko beste establezimenduen titularrek.

Bereziki, ziurtatuko da establezimendu horietako eremu komunetan behar diren antolaketa-neurriak hartzen direla pilaketarik ez izateko eta bezeroek eta langileek beren artean gutxienez 1,5 metroko segurtasun-tartea uzten dutela bermatzeko. Segurtasun-tarte hori uztea ezinezkoa denean, behar diren higiene-neurriak hartuko dira kutsatze-arriskurik ez izateko.

13. artikulua. *Ostalaritza- eta sukaldaritza-jarduerak.*

Administrazio eskudunek ziurtatu beharko dute tabernen, jatetxeen eta gainerako ostalaritza- eta sukaldaritza-establezimenduen titularrek bete egiten dituztela zehazten diren edukiera-, desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak.

Nolanahi ere, ziurtatu beharko da beharrezkoak diren antolaketa-neurriak hartzen direla establezimenduen barruan eta baimendutako terraza-eremuetan pilaketarik ez izateko eta bezero eta langileek gutxienez 1,5 metroko segurtasun-tartea uzten dutela bermatzeko. Segurtasun-tarte hori uztea ezinezkoa denean, behar diren higiene-neurriak hartuko dira kutsatze-arriskurik ez izateko.

14. artikulua. *Kultura-ekipamenduak, jendaurreko ikuskizunak eta aisialdiko beste jarduerak batzuk.*

Administrazio eskudunek ziurtatu beharko dute berek ezarritako edukiera-, desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak betetzen dituztela kultura-ekipamenduen —hala nola museoen, liburutegien, artxiboen eta monumentuen— titularrek, bai eta jendaurreko ikuskizunetako establezimenduen eta aisialdiko beste jarduera batzuen titularrek edo horien antolatzaileek ere.

Nolanahi ere, ziurtatu beharko da behar diren neurriak hartzen direla pertsonen arteko gutxienezko tartea 1,5 metrokoa dela bermatzeko, bai eta pilaketarik ez izateko behar den kontrola bermatzeko ere. Segurtasun-tarte hori uztea ezinezkoa denean, behar diren higiene-neurriak hartuko dira kutsatze-arriskurik ez izateko.

15. artikulua. *Kirol-jarduera eta -lehiaketetarako instalazioak.*

1. Administrazio eskudunek ziurtatu beharko dute berek ezartzen dituzten edukiera-, desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak betetzen dituztela banakako zein taldeko kirol-jarduerak eta -lehiaketak egiten diren instalazioen titularrek.

Nolanahi ere, ziurtatu beharko da behar diren neurriak hartzen direla pertsonen arteko gutxienezko tartea 1,5 metrokoa dela bermatzeko, bai eta pilaketarik ez izateko behar den kontrola bermatzeko ere. Segurtasun-tarte hori uztea ezinezkoa denean, behar diren higiene-neurriak hartuko dira kutsatze-arriskurik ez izateko.

2. Futbol Profesionaleko Ligaren eta saskibaloiko ACB Ligaren kasuan, Kirol Kontseilu Gorena izango da aurreko apartatuan xedatutakoa aplikatzeko administrazio eskuduna, lehiaketaren antolatzaileari, Osasun Ministerioari eta autonomia-erkidegoei kontsulta egin ondoren. Organo horrek, hartzen dituen erabakietan, lehenik, osasun-inguruabarrak hartuko ditu kontuan, baita kirolariak eta kirol-jardueretara eta -lehiaketetara joaten diren herritarrak babesteko beharra ere.

16. artikulua. *Beste jarduera-sektore batzuk.*

Administrazio eskudunek bermatu beharko dute berek ezarritako edukiera-, desinfekzio-, prebentzio- eta egokitze-arauak betetzen dituztela aurreko artikuluetan

aipatutakoez bestelako sektore batean diharduen beste edozein zentro, toki, establezimendu, lokal edo entitatearen titularrek, edo jarduera horren arduradunek edo antolatzaileek, 5. artikuluan ezarritakoaren arabera COVID-19aren transmisio komunitarioaren arriskua dagoela antzematen denean.

Nolanahi ere, ziurtatu beharko da behar diren neurriak hartzen direla pertsonen arteko gutxieneko tartea 1,5 metrokoa dela bermatzeko, bai eta pilaketarik ez izateko behar den kontrola bermatzeko ere. Segurtasun-tarte hori uztea ezinezkoa denean, behar diren higiene-neurriak hartuko dira kutsatze-arriskurik ez izateko.

III. KAPITULUA

Garraioaren arloko neurriak

17. artikulua. *Bidaiarien garraio publikoa.*

1. Bidaiarien trenbideko eta errepideko garraio publikoko zerbitzuetan, Estatuaren eskumenekoetan, horiek kontratu publiko bati edo zerbitzu publikoko betebeharrei lotuta daudenean, operadoreek eskaintzaren mailak eskariaren berreskurapenaren bilakaerara egokitu beharko dituzte, zerbitzua behar bezala ematen dela bermatzeko, eta herritarrei lanera joatea eta oinarritzko zerbitzuetarako bidea errazteko, COVID-19a kutsatzeko arriskua saihesteko adostu daitezkeen osasun-neurriak kontuan hartuz.

Nolanahi ere, pilaketak saihestu beharko dira, eta ibilgailuen eta trenen okupazio-bolumenari buruz organo eskudunek hartutako neurriak bete beharko dira.

2. Lurreko Garraioaren Zuzendaritza Nagusiaren titularrak zerbitzu horien eskaintza egokitu ahal izango du, behar bezala funtzionatzen dutela bermatzeko, interes orokorrak hala agintzen duenean, aurreko apartatuan xedatutakoa betetzeari utzi gabe betiere.

3. Eserleku-zenbakia aurrez esleitu duen probintziarteko lurreko eta aireko garraioaren operadoreek informazioa bildu beharko dute bidaiari guztiekin harremanetan jarri ahal izateko, eta, bidaiaren ondoren, gutxienez lau astez gorde beharko dituzte bidaiari-zerrendak. Halaber, zerrenda horiek osasun publikoko agintariei eman beharko dizkiete, kontaktuen trazabilitatearen berri jakiteko eskatzen zaizkienean.

18. artikulua. *Itsas garraioa.*

1. Bidaiarien itsas garraioko eta bidaiarien eta ibilgailu-kargako itsas garraioko linea erregularren zerbitzuetan, kontratu publiko bati edo zerbitzu publikoko betebeharrei lotuta dauden edo ez kontuan hartu gabe, Merkataritza Nabigazioko Zuzendaritza Nagusiaren titularrak zerbitzu horiek emateko mailak modulatu ahal izango ditu, halako moldez non bermatuko baita haiek modu egokian emango direla, COVID-19a kutsatzeko arriskua saihesteko adosten diren osasun-neurriak kontuan hartuta.

Itsas operadoreek agintaritza eskudunen prebentzio- eta kontrol-neurriak beteko dituzte.

2. Eserleku-zenbakia aurrez esleitu duten ontzi eta itsasontzien itsas garraioko operadoreek bidaiari guztiekin harremanetan jartzeko informazioa bildu beharko dute, eta, bidaia egin ondoren, gutxienez lau astez gorde beharko dituzte zerrendak. Halaber, zerrenda horiek osasun publikoko agintariei eman beharko dizkiete, kontaktuen trazabilitatearen berri jakiteko eskatzen zaizkienean.

3. Merkataritza Nabigazioko Zuzendaritza Nagusiaren titularrari gaikuntza ematen zaio behar diren osasun-neurriak agindu dituzan, Osasun Ministerioak proposatuta, bidaiari-ontziak (gurutzaontziak barne) eta errodadura bidezko ontzi-aldaketa egiten duten bidaiari-ontziak kontrolatzeko; zehazki, nazioarteko bidaiak egiten dituzten eta Espainiako portuetan sartzeko asmoz jurisdikziopeko itsasoko uretan nabigatzen duten horiek kontrolatzeko.

IV. KAPITULUA

Sendagaiei, osasun-produktuei eta osasuna babesteko beharrezkoak diren produktuei buruzko neurriak

19. artikulua. *Sendagaien arloko neurriak.*

1. COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiaren kudeaketan funtsezkotzat jotzen diren eta Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziaren Zuzendaritzako titularrak zehazten dituen sendagaien fabrikatzaileek eta sendagai horiek merkaturatzeko baimenen titularrek, beren kabuz diharduten edo kontratu bidezko banaketa-entitateen bidez diharduten alde batera utzita, honako hauek jakinarazi beharko dizkiote agentzia horri, hark ezarritako moduan: zenbateko stock erabilgarria duten, azken astean zer kopuru zabaldu duten eta zer lote liberatu eta jasotzekoak diren, aurreikusitako datak eta kopuruak barne.

2. Aurreko apartatuan aipatzen diren subjektuek behar diren neurriak ezarri eta protokoloak prestatu beharko dituzte, osasun-zentro eta -zerbitzuak, beren premien arabera, Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziaren Zuzendaritzako titularrak zehazten dituen sendagaiez hornitzen direla bermatzeko. Era berean, neurri horiek bermatu beharko dute oporraldietan eta asteburuetan behar adinako hornidura izatea.

3. Osasuneko ministroak 1. apartatuan aipatzen diren sendagaien fabrikazioari lehenetsuna ematea agindu ahal izango du. Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziak, era berean, egitekoak diren fabrikazio-eragiketegi buruzko informazioa eskatu ahal izango die sendagaien fabrikatzaileei.

20. artikulua. *Instalazioen funtzionamendurako alde zuzeneko lizentziak ematea eta CE markaketarik gabeko osasun-produktu jakin batzuk funtzionamenduan jartzea.*

1. Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziak, interesdunak hala eskatuta, 2020ko uztailaren 31 baino lehen, instalazioen funtzionamendurako salbuespenezko eta alde zuzeneko lizentzia eman ahal izango du, edo lehendik dagoen instalazioen funtzionamendurako aurretiazko lizentzia aldi baterako aldatzea onar dezake, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiaren erdian maskara kirurgikoak eta mantal kirurgikoak fabrikatzeko, instalazioen baldintza orokorrak, haien kalitate-sistema eta fabrikatutako produktuaren dokumentazioa kasu bakoitzean baloratu ondoren.

2. Osasun-produktuak arautzen dituen urriaren 16ko 1591/2009 Errege Dekretuaren 15. artikuluan xedatutakoa aplikatuz Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziak berariaz baimena ematen badu COVID-19ak eragindako osasun-krisialdian maskara kirurgikoak eta mantal kirurgikoak erabiltzeko baina horiek ez badituzte bete ebaluazio-prozedurak halakoetarako errege-dekretu horren 13. artikuluan agindu bezala, salbuespen gisa, agentzia horrek ezarri ahal izango du urriaren 16ko 1591/2009 Errege Dekretuaren 4. artikuluan aurreikusitako osasun-bermeetatik zer eska daitekeen, produktuaren arabera eta fabrikatzaileak emandako bermeak kasu bakoitzean baloratu ondoren.

3. Instalazioen funtzionamendurako alde zuzeneko salbuespenezko lizentziagatik, CE markaketarik gabeko produktuak erabiltzeagatik (urriaren 16ko 1591/2009 Errege Dekretuaren 15. artikulua aplikatuz) edo aurreko apartatueta aipatzen diren produktuei eskatzen ez zaizkien osasun-bermeengatik egotz daitekeen ondare-erantzukizuna Estatuaren Administrazio Orokorrak hartuko du bere gain, aplikatu behar diren Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen xedapenei jarraituz, baldin eta osasun-produktu horiek COVID-19ak eragindako pandemiak erasandakoei arreta eman ahal izateko edo pandemia kontrolatzen laguntzeko entregatu bazaizkio Osasun Ministerioari, eta haiek fabrikatzeko eta martxan jartzeko baimena duen pertsona fisiko edo juridikoak edo prozesu horretan esku hartzen duen beste edozeinek inolako enpresa-onurarik lortzen ez badu. Lege hau aplikatuz ematen diren baimenek berariaz aipatuko dute artikulua hau, eta bertan aipatzen diren inguruabarrak jasoko dituzte.

21. artikulua. *Bioziden arloko neurriak.*

1. Eranskinean jasotako zehaztapenak betetzen dituen bioetanola erabiltzea baimentzen da, eskuak desinfektatzeko gelak eta soluzio hidroalkoholikoak ekoizteko.
2. Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziak baimena eman ahal izango du larruzal osasuntsurako antiseptikoak fabrikatzeko, Substantzia eta Nahaste Kimikoen Europako Agentziak argitaratutako zerrendan agertzen ez diren hornitzaileetatik eskuratutako klorhexidina-diglukonatoa badute ere, baina substantzia aktibo horrek, betiere, Europako Farmakopean ezarritako zehaztapenak bete behar ditu.

V. KAPITULUA

Detekzio goiztiarra, infekzio-iturrien kontrola eta zaintza epidemiologikoa

22. artikulua. *COVID-19a nahitaez deklaratzeari buruz.*

COVID-19a, SARS-CoV-2 birusak eragindako infekzioak eragindako gaixotasuna, nahitaez eta urgentziaz deklaratu beharreko gaixotasun bat da, Zaintza Epidemiologikoko Sare Nazionala sortzeko abenduaren 28ko 2210/1995 Errege Dekretuan aurreikusitakoaren ondoretarako.

23. artikulua. *Informazioa emateko betebeharra.*

1. Osasun publikoko agintaritzak eskudunari COVID-19aren jarraipen eta zaintza epidemiologikorako behar diren eta hark eskatzen dituen datu guztiak emateko betebeharra ezartzen da; datuok formatu egokian eta arduraz eman beharko dira, eta, hala badagokio, identifikazio pertsonalerako behar diren datuak barnean direla.
 2. Aurreko apartatuan ezarritako betebeharra administrazio publiko guztiei aplikatuko zaie, bai eta horien mendeko edozein zentro, organo edo agentziari eta COVID-19ko kasuen identifikazioan, prebentzioan, diagnostikoan, jarraipenean edo maneian eragina duen jardura batean aritzen den beste edozein entitate publiko edo pribaturi ere.
- Bereziki, osasun-zentro, -zerbitzu eta -establezimendu guztiei eta gizarte-zerbitzu guztiei aplikatuko zaie, sektore publikokoei zein pribatukoei, bai eta horietan lan egiten duten osasun-profesionalei ere.

24. artikulua. *Detekzioa eta jakinarazpena.*

1. Autonomia-erkidegoetako eta Ceutako eta Melillako hirietako osasun-zerbitzuek bermatuko dute, asistentzia-maila guztietan —eta, bereziki, osasuneko lehen mailako arretan—, COVID-19aren susmagarri diren kasu guztiei proba diagnostiko bat egingo zaiela PCR bidez (Polimerasaren Kateko Erreakzioa) edo COVID-19aren infekzioa diagnostikatzeko beste teknika baten bidez, sintomen berri jakiten denetik ahalik eta lasterren, eta hortik eratorritako informazio guztia garaiz eta behar bezala transmitituko dela, osasun-agintaritzak eskudunak ezartzen duen arabera.
2. Autonomia-erkidegoetako eta Ceutako eta Melillako hirietako osasun-agintariek kasuei eta agerraldiei buruzko informazioa emango diote Osasun Ministerioari, Osasun Sistema Nazionalaren Lurraldearteko Kontseiluan onartutako protokoloetan ezarritakoaren arabera.
3. Osasun Sistema Nazionalaren Lurraldearteko Kontseiluaren barruan onartutako zaintza-protokoloak nahitaez aplikatu beharko dira Estatuko lurralde osoan, baina autonomia-erkidegoek eta Ceutako eta Melillako hiriek beren egoeretara egokitu ditzakete, adostutako gutxienezko helburuei eutsiz betiere.

Protokoloetan, beharrezkoak diren definizioak jasoko dira honako hauek homogeneoak direla bermatzeko: zaintza, informazio-iturriak, aldagai epidemiologiko interesgarriak, informazio-zirkuitua, datuak biltzeko modua eta aldizkakotasuna, informazioaren finkapena eta azterketa.

25. artikulua. *Proba diagnostikoen datuak jakinaraztea.*

PCR bidez edo infekzioa diagnostikatzeko beste teknika batzuen bidez COVID-19a diagnostikatzeko probak egiten dituzten laborategi publiko eta pribatuek eta osasun-zentro, -zerbitzu eta -establezimenduek egunero bidali beharko dizkiote, berak dauden autonomia-erkidegoko osasun-agintaritzari, egindako proba guztien datuak, kasuan kasuko administrazioak ezarritako informazio-sistemaren bidez.

Osasun-arloko eskumenak dituzten autonomia-erkidegoetako sailek beren lurralde-eremuan egindako COVID-19aren proba diagnostikoen datuak bilduko dituzte —zehazki, jarraipen epidemiologikoa egitea ahalbidetzen dutenak—, eta Osasun Ministerioari helaraziko dizkiote, horretarako ezarritako informazio-sistemaren bidez.

26. artikulua. *Kontaktuen trazabilitaterako funtsezko informazioa ematea.*

Establezimenduek, garraio bideek edo beste edozein toki, zentro edo entitate publiko edo pribatuk pertsona kaltetu potentzialen identifikazioari buruz eta pertsona haiekien harremanetan jartzeko datuei buruz duten edo eskatzen zaien informazioa eman beharko diete osasun-agintariei, agintariok kontaktuen trazabilitatearen berri jakiteko beharra ikusten badute establezimendu, garraio bide, toki, zentro edo entitate haietan. Informazio hori ematean, datuak babesteko legezko eskubidea errespetatuko da, betiere.

27. artikulua. *Datu pertsonalak babestea.*

1. Lege hau garatu eta aplikatzearen ondorioz erabiliko den informazio pertsonala honako hauetan zedatutakoaren arabera tratatuko da: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko (EB) 2016/679 Erregelamendua —datu pertsonalen tratamenduari dagokionez pertsona fisikoen babesari eta datu horien zirkulazio askeari buruzko arauak ezartzen dituena eta 95/46/EE Zuzentaraua indargabetzen duena—, Datu Pertsonalak Babesteko eta Eskubide Digitalak Bermatzeko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoa, eta Osasunaren apirilaren 25eko 14/1986 Lege Orokorraren zortzi.1 artikulua eta hogeita hirugarren artikulua. Bereziki, lege honen aplikazio-eremuan sartutako subjektuek lortutako datuei buruzko informazioa interesdunei emateko betebeharrak bat etorriko dira Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko (EB) 2016/679 Erregelamenduan 14. artikuluan zedatutakoarekin, haren 5. apartatuan aurreikusitako salbuespenak eta betebeharrak kontuan hartuta.

2. Tratamenduaren helburua COVID-19aren jarraipen, zaintza eta kontrol epidemiologikoa egitea izango da, larritasun bereziko salbuespenezko egoerak prebenitzeko eta saihesteko, osasun publikoaren esparru zehatzean funtsezko interes publikoko arrazoiak kontuan hartuta, eta ukitutako pertsonen eta beste pertsona fisiko batzuen bizi-interesak babesteko, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko (EB) 2016/679 Erregelamenduan ezarritakoaren babesean. Datuok erabili ahal izango dira, halaber, osasun-agintaritzak eskudunak proba diagnostikoen edo txertaketan ziurtagiriak eman ditzan, interesdunak edo beraren legezko ordezkariak berariak eta zalantzarik gabe hala eskatzen badiote. Bildutako datuak aipatutako helburu horietarako baino ez dira erabiliko.

3. Tratamenduaren erantzuleak autonomia-erkidegoak, Ceutako eta Melillako hiriak eta Osasun Ministerioa izango dira, bakoitza bere eskumenen esparruan, eta arriskuen azterketatik ondorioztatzen diren nahitaezko segurtasun-neurriak aplikatuko direla bermatuko dute, kontuan hartuta tratamenduek datu-kategoria berezietan eragiten dietela eta tratamendu horiek Segurtasun Eskema Nazionala betetzera behartuta dauden administrazio publikoek egingo dituztela.

Ministerioak inpaktu-ebaluazio bat egingo du Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko (EB) 2016/679 Erregelamenduan 35.10 artikuluan zedatutakoa aplikatzea eragiten duten datuen babesari buruz.

4. Beste herrialde batzuekiko datu-trukea Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko (EB) 2016/679 Erregelamenduak arautuko du, kontuan hartuta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko urriaren 22ko 1082/2013/EB Erabakia, Osasunerako mugaz gaindiko mehatxu larriei buruzkoa, eta Nazioarteko Osasun Erregelamendua (2005), Osasunaren 58. Mundu Batzarrean onartua, Genevan, 2005eko maiatzaren 23an.

VI. KAPITULUA

Osasun-sistemaren gaitasunak bermatzeko neurriak

28. artikulua. *Giza baliabideak.*

Administrazio eskudunen ardura izango da behar adina profesional sanitario izatea eta unean uneko lehentasunen arabera profesional horiek berrantolatzeko gaitasuna dagoela bermatzea. Bereziki, gaixotasunaren prebentzioan eta kontrolean, diagnostiko goiztiarrean, kasuen arretan eta zaintza epidemiologikoan parte hartzen duten profesionalen kopuru nahikoa bermatuko dute.

29. artikulua. *COVID-19aren aurkako kontingentzia-planak.*

Autonomia-erkidegoetako osasun-agintariak kontingentzia-planak eduki behar dituzte erantzuteko gaitasuna eta Osasun Publikoko, lehen mailako arretako eta ospitaleko arretako zerbitzuen arteko koordinazioa bermatzeko.

Era berean, titulartasun publiko edo pribatuko lehen mailako arretako eta ospitaleko zentroek barne-planak eduki behar dituzte COVID-19arekin lotutako larrialdi-egoeren kudeaketari aurre egiteko. Plan horiek transmisioaren igoera handi eta azkarrei eta horien ondoriozko kasu-igoerari erantzuteko gaitasuna bermatu beharko dute. Horretarako, gaixotasunaren epidemia-fasean zer beharrian izan diren oinarritzat hartuta, kasuen igoera azkarrei erantzuteko behar diren baliabideak eduki behar dira, edo, bestela, horiek epe egokian instalatzeko aukera edo gaitasuna eduki behar da.

Plan horiek normaltasunera itzultzeko berariazko jarduerak ere jaso beharko dituzte.

30. artikulua. *Informazioa emateko betebeharrak.*

Autonomia-erkidegoek laguntza-gaitasunaren egoerari eta giza baliabideen eta baliabide materialen premiei buruzko informazioa igorri beharko diote Osasun Ministerioari, Osasun Ministerioko Osasun Publikoaren Zuzendaritza Nagusiaren titularrak ezarritako baldintzetan, autonomia-erkidegoei kontsulta egin ondoren.

VII. KAPITULUA

Zehapen-araubidea

31. artikulua. *Arau-hausteak eta zehapenak.*

1. Lege honetan ezarritako prebentzio-neurriak eta betebeharrak ez betetzea, osasun publikoko arau-hauste administratiboa denean, Osasun Publikoaren urriaren 4ko 33/2011 Lege Orokorraren VI. tituluaren aurreikusitako moduan zehatuko da.

Estatuko, autonomia-erkidegoetako eta toki-entitateetako organo eskudunei dagokie, bakoitzari bere eskumenen esparruan, neurri horiek betetzen direla zaintzea, ikuskatzea eta kontrolatzea, bai eta dagokion zehapen-prozedurak instruitzea eta ebaztea ere.

2. 6. artikuluan ezartzen den maskarak erabiltzeko betebeharra ez betetzea arau-hauste arintzat joko da Osasun Publikoaren 4ko 33/2011 Lege Orokorraren 57. artikuluan aurreikusitakoaren ondoretarako, eta ehun eurorainoko isunarekin zehatuko da.

3. 17.2 eta 18.1 artikuluetan aurreikusitako neurriak ez betetzea, garraioaren arloko arau-hauste administratiboa denean, kasuan kasuko lege sektorialetan xedatutakoaren arabera zehatuko da.

4. Ahalmena ematen zaie Laneko eta Gizarte Segurantzako Ikuskaritzaren funtzionarioei (Laneko eta Gizarte Segurantzako Ikuskatzaileen Goi Mailako Kidegokoak eta Lan Ikuskatzaileordeen Kidegokoak, Laneko Segurtasun eta Osasuneko eskala) enplegatzaileek 7.1 artikulua a), b) eta c) paragrafoetan eta artikulua beraren d) paragrafoan ezartzen diren osasun publikoko neurriak betetzen dituzten zaintzeko, errekerimenduak egiteko eta, behar denean, arau-hausteen aktak egiteko neurriak langileei eragiten dietenean.

Ahalmen bera edukiko dute autonomia-erkidegoek egiaztapen-lan teknikoetan aritzeko gaitzen dituzten funtzionarioek (Lan Arriskuen Prebentzioari buruzko azaroaren 8ko 31/1995 Legearen 9.2 artikuluan aipatzen direnek), esleituta dauzkaten ahalmenen arabera.

5. Enplegatzaile batek ez baditu betetzen aurreko apartatuan aipatzen diren betebeharrak, hori arau-hauste astuna izango da, eta zehapena ezarri ahal izango zaio. Zehapena ezartzeko modua eta prozedura, eta ezarriko duen organoa, Lan Arloko Arau Hausteei eta Zehapenei buruzko Legearen testu bateginak (abuztuaren 4ko 5/2000 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartuak) lan-arriskuen prebentzioaren arloko arau-hauste astunetarako ezartzen dituen berak izango dira.

Administrazio publiko batek ez badu betetzen bere betebeharrak, 707/2002 Errege Dekretuak ezartzen duen prozedura berezia aplikatuko da (707/2002 Errege Dekretua, uztailaren 19koa, Laneko eta Gizarte Segurantzako Ikuskatzaileak jarduteko administrazio-prozedura bereziari eta Estatuaren Administrazio Orokorraren esparruan lan-arriskuen prebentzioaren arloko ez-betetzeak zuzentzeko neurriak ezartzei buruzko Erregelamendua onartzen duena), edo, bestela, aplikatu beharreko araudi autonomikoak ezartzen duena.

6. Autonomia-erkidegoek 4. eta 5. apartatuetan ezartzen den araubidea moldatu ahal izango dute beren eskumenen eremuaren barruan.

Lehenengo xedapen gehigarria. *Aenak kudeatutako aireportuetako osasun-kontrolak eta kontrol operatiboak.*

1. Aena SME SAK (aurrerantzean, Aena), interes orokorreko aireportuen sarearen kudeatzaile gisa, Kanpo Osasuneko zerbitzu zentral eta periferikoen esku jarriko ditu aldi baterako giza baliabideak, osasun-baliabideak eta laguntza-baliabideak, berak kudeatutako aireportuetan nazioarteko hegaldietako bidaiarien sarreraren osasun-kontrola bermatzeko, berak eta Osasun Ministerioak elkarrekin ados jarrita xedatzen dituzten baldintzetan.

Horretarako, bi aldeek, lankidetzeta hasi aurretik, hitzarmen bat formalizatuko dute, honako hauek zehazten dituenak: beharrezkoak diren bitartekoak; zerbitzua egongo den aireportuak; koordinazio-prozedurak, eta aldeen eskubide, betebeharrak eta erantzukizunak. Aenak hitzarmen hori gauzatzeko egiten dituen kontratazioetan, larrialdi-prozedura erabili beharko da.

Nolanahi ere, osasun-kontrolako eginkizun horiek betetzean lortutako osasun-datuak eta haiekin lotutako beste edozein Osasun Ministerioaren titulartasun eskusibokoak izango dira, eta Aenak ezin izango ditu inola ere biltegiatu, eskuratu edo tratatu Osasun Ministerioaren kontura.

2. Aenak eskubidea izango du artikulua honetan aurreikusten den osasun-agintaritzetik lankidetzaren ondorioz eta COVID-19aren pandemia dela-eta hartu beharreko segurtasun- eta higiene-neurri operatiboen ondorioz sortutako kostuak berreskuratzeke.

Ondore horietarako, aireportu-ingurunean osasun-kontrolak egiten eta hartutako segurtasun- eta higiene-neurri operatiboak gauzatzeko laguntzeagatik benetan sortutako kostuen berreskuratzea kalkulatzeko, Aenak jardura horiek egiteko jasotzen dituen dirulaguntzak edo bestelako laguntza ekonomikoak deskontatuko dira.

Kostu horiek DORA Aireportuak Arautzeko Dokumentuaren esparruan berreskuratuko dira, eta, horregatik, Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionalak aztertu eta gainbegiratuko ditu, Hazkundera, Lehiakortasuna eta Efizientzia Sustatzeko Urgentziazko Neurriak onartzen dituen urriaren 15eko 18/2014 Legean jasotako gardentasun- eta kontsulta-prozesuan.

Kostu horiek, ezin badira berreskuratu 2017-2021eko DORAREN esparruan, hurrengo DORA dokumentuetako edozeinetan berreskuratu ahal izango dira, haien aplikazioak sektorean duen eragina minimizatzeko, kostuok behar bezala kapitalizatuta. Azken kasu horretan, honako DORA hauei eskualdatzen zaizkien kostuei ez zaie aplikatuko urriaren 15eko 18/2014 Legearen seigarren xedapen iragankorraren 1., 2.b) eta 3.c) apartatueta aurreikusitakoa.

Bigarren xedapen gehigarria. *Kanpo-osasuna interes orokorreko portuetan.*

Portu-agintaritzek, interes orokorreko portuen kudeatzaile diren aldetik, Kanpo Osasuneko zerbitzu zentralen eta periferikoen esku jarriko dituzte interes orokorreko portuetan balorazio sanitarioa eta epidemiologikoa bermatzeko beharrezkoak diren baliabideak, Estatuko Portuak erakundeak eta Osasun Ministerioak adostasunez erabakitako moduan. Horretarako, bi organismo publiko horien arteko lankidetzaz leialaren esparruan, eta Kanpo Osasunaren arloan ezarritako prozedurak betetzeko, bi aldeek hitzarmen bat formalizatuko dute, nazioarteko bidaiariei buruzko osasun-datuak kudeatzeko. Hitzarmen horren esparruan, elkarri emango diote beren eskumenak baliatuz garatzen duten jarduerari buruz behar duten informazioa, eta honako hauek zehaztuko dituzte: beharrezkoak diren baliabideak, zerbitzua eman behar den interes orokorreko portuen hasierako zerrenda, koordinazio-prozedurak, aldean eskubide eta betebeharrak, eta interes orokorreko portuetarako garatu beharreko irtenbide teknologikoaren betekizunak. Nolanahi ere, kontrol-eginkizun horiek betetzean bidaiariei buruz lortutako osasun-datuak Osasun Ministerioaren titulartasun eskusibokoak izango dira ikuskatzen den arloan, eta portu-agintaritzek edo Estatuko Portuak erakundeak ezin izango dituzte inola ere biltegitatu, eskuratu edo tratatu Osasun Ministerioaren kontura.

Baldin eta nazioarteko bidaietako bidaiarien osasun-kontrolak eragindako gastuak ez badira ordaintzen Europar Batasunak COVID-19aren osasun-krisialdiaren ondoriozko gastuen konpentsazio gisa Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako Ministerioari esleitutako funtsen kontura, kontrol horien kostuak irailaren 5eko 2/2011 Errege Lege Dekretuan ezarritako mekanismoei jarraituz berreskuratuko dira (errege-lege-dekretu horren bidez, Estatuko Portuei eta Merkataritza Nabigazioari buruzko Legearen onartu zen).

Portu-agintaritzek larrialdi-prozedura erabili ahal izango dute beharrezkoak diren osasun-baliabideak kontratatuz, nazioarteko bidaiariak interes orokorreko portuetan sartzean balorazio sanitarioa eta epidemiologikoa bermatzeko.

Hirugarren xedapen gehigarria. *COVID-19aren krisiari erantzuteko Europako Inbertsio Bankuak Europako Berme Funtsaren bidez egiten dituen finantzaketa-eragiketarako abalak emateko baimena.*

1. Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 114. artikuluan ezarritakoaren babesean, Estatuaren Administrazio Orokorrari baimena ematen zaio 2020. urtean gehienez 2.817.500.000 euroren abalak emateko COVID-19aren krisiari aurre egiteko asmoz Europako Inbertsio Bankua Taldeak Europako Berme Funtsaren bidez egiten dituen finantzaketa-eragiketarako kostuak eta galerak estaltzeko. Abalak baldintzarik gabekoak, ezeztazeinak eta Europako Inbertsio Bankuaren lehenengo eskaerakoak izango dira, eta uko egingo zaio Kode Zibilaren 1.830. artikuluan ezarritako eskusio-onurari.

2. Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko ministroari gaiuntza ematen zaio beharrezkoak diren egintzak emateko eta Europako Inbertsio Bankuarekin abalak emateko baldintzak eta ordainketa-baldintzak ezartzen dituen akordioa edo akordioak sinatzeko. Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko ministroak finantza-

merkatuetan ohikoak diren klausulak hitzartu ahal izango ditu, azaroaren 26ko 47/2003 Legearen 116. artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorriz, Europako Inbertsio Bankuarekin akordio bat sinatuz.

3. Altxorraren eta Finantza Politikaren Zuzendaritza Nagusiak baimena dauka abalaren gastuei eta exekuzioei dagozkien ordainketak egiteko, altxortegi-eragiketen bitartez, horretarako propio sortuko diren kontzeptuen kargura.

Ordainketak egin ondoren, Altxorraren eta Finantza Politikaren Zuzendaritza Nagusiak ekitaldian egindako ordainketak gastuen aurrekontuan aplikatuko ditu. Urte bakoitzeko abenduan egindako ordainketak hurrengo hiru hilabeteetan aplikatuko zaizkio gastuen aurrekontuari.

4. Emandako abalen exekuzioei dagozkien zenbatekoak Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko Ministerioaren aurrekontu-partida honetatik ordainduko dira: 27.04.923O.351 «Altxorrek emandako abalen arriskuak estaltzea, aurreko ekitaldietako arriskuak barne». Kreditu hori zabalgarria da, Estatuaren 2018rako Aurrekontu Orokorren uztailaren 3ko 6/2018 Legearen II. eranskinaren arabera («Kreditu zabalgarriak») Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 54. artikuluan aurreikusitakoari jarraituz, eta Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 59. artikuluan abal horiei buruz xedatutakoa aplikatuko zaio.

5. Europako Inbertsio Bankuak Europako Berme Funtzari dagokionez sortutako kostu, gastu edo komisioei dagozkien zenbatekoei 27.04.923O.359 aurrekontu-partidaren bidez («beste finantza-gastu batzuk») aurre egingo zaie.

Laugarren xedapen gehigarria. *Indar Armatuak.*

Indar Armaturen eremuan, Defentsako Osasunaren Ikuskaritza Nagusiak gauzatuko ditu lege honetan aurreikusitako xedapenak betetzeko behar diren ekintzak, eta Osasun Ministerioari emango dio horien berri.

Bosgarren xedapen gehigarria. *Farmazia-prestazioaren kudeaketa.*

1. Gobernuak COVID-19aren osasun-krisialdiaren amaiera deklaratzeko duen arte, lege honen 2.3 artikuluan aurreikusten denarekin bat etorriz, gizarte-laguntzako zentroetako, zentro psikiatrikoetako eta espetxeetako farmazia-zerbitzuei ere egokituko zaie gizakientzako sendagaiak zaindu, kontserbatu eta ematea, Sendagaien eta osasun-produktuen bermeei eta erabilera arrazionalari buruzko Legearen testu bateginaren 3.6 artikuluan aurreikusitako subjektuei ez ezik, beren erakundeetan aplika dezaten (uztailaren 24ko 1/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen testu bategin hori).

2. Era berean, amaiera hori deklaratzeko den unera arte, sendagaiak modalitate ez-presentzialean emateko behar diren neurriak ezarri ahal izango dituzte autonomia-erkidegoetako farmazia-prestazioaren kudeaketako organo edo agintaritza eskudunek, osasun publikoa babesteko osasun-egoera berezi bat dagoenean, edo pazientearen egoera klinikoak, mendekotasunak, kalteberatasunak, arriskuak edo Sendagaien eta osasun-produktuen bermeei eta erabilera arrazionalari buruzko Legearen testu bateginaren 3.6 artikuluen b) eta c) letretan adierazitako zentroetara dagoen distantzia fisikoak hala eskatzen duenean, eta, hala badagokio, arreta egokia bermatuko dute sendagaiak osasun-zentroetan edo pazientearen etxetik hurbil dauden eta sendagaiak emateko baimenduta dauden osasun-establezimenduetan entregatuz edo haren etxean bertan entregatuz.

Sendagaiak behar diren tokian uztea eta jarraipen farmakoterapeutikoa egitea farmazia-zerbitzu banatzailearen ardura izango da. Ziurtatu beharko da garraioak eta entregak ez dutela inolako eraginik sendagaien eta ez dakartela sendagaiaren kalitatea apaltzea.

Seigarren xedapen gehigarria. *Ikerketaren eremuan giza baliabideetarako egindako deialdi publikoen finantzaketaren kontura izenpetutako lan-kontratuei eta Osasun Sistema Nazionalen kontratatutako langileen integrazioari aplikatu beharreko arauak.*

1. Iraupen jakineko lan-kontratuak sinatu dituzten entitateek kontratu horien indarraldia luzatu ahal izango dute, 5 hilabetez gehienez, xedapen gehigarri honetan aurreikusitako baldintzekin bat etorritik, baldin eta baliatu duten finantzaketa honako deialdi hauetatik badator: Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Estatu Sistemaren finantzaketa-eragileek edozein lan-modalitatetan eta Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren ekainaren 1eko 14/2011 Legearen esparruan giza baliabideetarako egindako laguntza-deialdietatik.

2. 2021eko apirilaren 2tik 2023ko apirilaren 1era bitartean amaituko diren kontratuei aplikatuko zaie luzapen hori, hala behar bada.

3. Lan-kontratuaren eta haren balizko luzapenaren guztizko iraupenak ekainaren 1eko 14/2011 Legean aurreikusitako gehieneko denbora-mugak gainditu ahal izango ditu. Nolanahi ere, luzapenak ez du esan nahi kontratatutako langileek haren bidez lan-kontratu finkoa lortuko dutenik.

Halaber, doktoretza aurreko kontratudunek doktorego-programan eman dezaketen denborak gainditu ahal izango ditu urtarrilaren 28ko 99/2011 Errege Dekretuak (99/2011 Errege Dekretua, Doktorego Ikasketa Ofizialak Arautzen dituen) 3. artikuluan aurreikusitako mugak.

4. Luzapen horren ondoriozko laneko kostuak eta kostu sozialak Zientzia eta Berrikuntza Ministerioaren eta Unibertsitateetako Ministerioaren organo, organismo edo entitate deitzailearen aurrekontuen kargura finantzatuko dira, dagokion deialdiaren baldintza ekonomiko beretan. Baimena ematen zaie deialdia egin duten goi-organoetako eta zuzendaritza-organoetako titularrei eta organismoetako lehendakari eta zuzendariari finantzaketa hori lortzeko beharrezkoak diren aurrekontu-aldaketak egiteko, bai eta dagozkien gastu-espedituek berriro urtekotzeko ere.

5. Deialdia egin duten organo eta entitateek behar diren ebazpenak eman ahal izango dituzte xedapen gehigarri honetan jasotako laguntza-deialdietan aurreikusitako baldintzak egokitzeko, eta ebazpen horien bidez aldatu ahal izango dituzte laguntzak gauzatzeko eta justifikatzeko baldintzak eta epeak, bai eta modalitate desberdinetako kontratuen garapen egokiari eragin diezaioketen gainerako gaiak eta xedapen honetan ezarritakoa aplikatzearen ondoriozko beste gastu-kontzeptu batzuk ere.

6. Ezingo dute xedapen gehigarri honetan adierazitakoaren babesean bigarren luzapen bat baliatu martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretuaren hamahirugarren xedapen gehigarrian zehaztutakoari jarraituz indarraldia luzatu zuten iraupen jakineko lan-kontratuak (11/2020 Errege Lege Dekretua, Gizarte- eta ekonomia-arloan presako neurri osagarriak ezartzen dituen COVID-19ari aurre egiteko).

Zazpigarren xedapen gehigarria. *Biriketako gaixotasun buxatzaile kronikoaren (BGBK) tratamenduan, terapia hirukoitza jasotzeko ikuskaritza medikoaren oniritzia etetea, COVID-19aren osasun-larrialdia indarrean dagoen bitartean.*

Osasun Ministerioak, bere eskumenak baliatuz eta maiatzaren 11ko 618/2007 Errege Dekretuan xedatutakoarekin bat etorritik, salbuespenez etengo du, lege honetan ezarritako baldintzetan eta COVID-19ak eragindako osasun-larrialdia amaitu arte, terapia hirukoitzaren preskripziorako beharrezkoa den ikuskaritza medikoaren oniritzia, Biriketako gaixotasun buxatzaile kronikoaren (BGBK) tratamenduan, hain zuzen ere halako pazienteak SARS-CoV-2aren eraginpean jar ez daitezzen kutsatzeko arriskua duten tokietara (hala nola, ospitaleetara edo osasun-zentroetara) joateagatik.

Ministro Kontseiluaren erabakiz, beste patologia batzuetan ere eten ahal izango da ikuskaritza medikoaren oniritzia, ondore berberetarako: patologia horiek pairatzen dituzten pazienteak ez jartzea SARS-CoV-2arekin kutsatzeko arriskuan.

Xedapen indargabetzaile bakarra. *Arauk indargabetzea.*

Indargabeturik geratzen dira lege honetan xedatutakoaren aurkakoak diren maila bereko edo beheragoko xedapen guztiak.

Azken xedapenetako lehenengoa. *Aire Nabigazioari buruzko uztailaren 21eko 48/1960 Legea aldatzea.*

Aldatu egiten da Aire Nabigazioari buruzko uztailaren 21eko 48/1960 Legea, hari azken xedapenetako seigarrena gehitzeko. Hona hemen:

«Seigarrena.

Aire Segurtasunerako Estatu Agentziaren Zuzendaritzako titularrari baimena ematen zaio, bere eskumenen esparruan, lizentzien, ziurtagirien, gaikuntzen edo baimenen titularrei edo eskatzaileei ofizioz salbuespen espezifikoko emateko abiazio zibilaren arloan aplikatzekoa den araudia Europar Batasuneko araudiak erregulatzen ez dituen eremuetan betetzeari dagokionez, aurreikusi gabeko premiazko inguruabarrak edo premiazko beharrian operatiboak gertatzen direnean eta baldintza hauek guztiak betetzen direnean betiere:

- a) Egoera edo behar horiei modu egokian aurre egin ezin izatea aplikatu beharreko baldintzak betez.
- b) Behar izanez gero, segurtasuna bermatzea arintze-neurriak aplikatuz.
- c) Merkatuko baldintzen edozein motatako desitxuratzea arintzea, ahal den neurrian, salbuespena ematearen ondorioz.
- d) Salbuespenaren irismena eta iraupena behar-beharrezkoa den mugatuta egotea, eta salbuespena diskriminaziorik eragin gabe aplikatzea.

Era berean, salbuespen horiek onartu ahal izango dira, baldin eta aurreko paragrafoan aipatutako baldintza guztiak betetzen badira, interesdunek alde aurretik behar bezala arrazoituta egiten badute eskaera, aurreikusi gabeko premiazko inguruabarrak edo premiazko beharrian operatiboak zehazten badira eta jarduteko segurtasun-maila baliokidea ezartzea ahalbidetuko duten arintze-neurriak proposatzen baditu eskatzaileak».

Azken xedapenetako bigarrena. *Osasun Sistema Nazionalaren Kohesio eta Kalitatearen maiatzaren 28ko 16/2003 Legea aldatzea.*

Aldatu egiten da Osasun Sistema Nazionalaren Kohesio eta Kalitatearen maiatzaren 28ko 16/2003 Legea. Honela geratzen da:

Bat. Honela geratzen da idatzita 65. artikulua:

«65. artikulua. *Osasun publikoko eta elikagaien segurtasuneko jarduketa koordinatuak.*

1. Osasun Ministerioari dagokio osasun publikoko jarduketa koordinatuen deklarazioa egitea, aurrez Osasun Sistema Nazionalaren Lurraldearteko Kontseiluak hala erabakita, eta zuzenean eragingo zaien erkidegoei entzun beharko die, premia larriko egoeretan izan ezik; kasu horretan, behar-beharrezkoak diren neurriak hartuko dira bakarrik, eta berehala emango zaie haien berri.

2. Jarduketa koordinatuen deklarazioak bertan sartutako alde guztiak behartzen ditu, eta kasu hauetakoren batean kokatu beharko dira:

1.a Osasun publikorako arrisku bereziko edo alarmako egoerei erantzutea.

2.a Nazioarteko akordioak betetzea, bai eta Europar Batasunak emandako araudiaren eskakizunetatik eratorritako programak ere, horiek Estatu osoan modu homogeneoan bete eta garatu behar direnean.

Jarduera koordinatuak egiteko, mekanismo hauek erabili ahal izango dira, besteak beste:

- a) Tresna teknikoen erabilera komuna.
- b) Osasun Publikoko Laborategien Sarea koordinatzea eta indartzea.
- c) Osasun-arazoak aztertzeke eta horietan esku hartzeke gutxieneke estandarrak zehaztea.
- d) Informazio epidemiologikoko sistemak indartzea, erabakiak hartzeke, bai eta gaixotasunen sustapen, prebentzio eta kontrolerako programak indartzea ere, horien ondoreke eremu autonomikoa gainditzen dutenean.
- e) Osasun-larrialdiei aurre egiteke jarduketa-planak eta -estrategiak aktibatzea edo diseinatzea.

3. Elikagaien Segurtasunaren eta Elikaduraren Espainiako Agentziak deklaratuke ditu elikagaien segurtasunaren arloke jarduketa koordinatuak, uztailaren 5eko 11/2001 Legean ezarritakoaren arabera».

Bi. 65 bis artikulua gehitzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«65 bis artikulua. *Osasun publikorako larrialdi-egoeretan Osasun Ministerioari informazioa ematea.*

Autonomia-erkidegoetan osasun publikoaren arloan eskumena duten organoek, osasun publikorako larrialdi-egoeraren bat gertatuz gero, eta lege honen 65. artikuluan ezarritakoa alde batera utzi gabe, berehala eman beharke dizkiote Osasun Ministerioari behar den informazio epidemiologikoa, gaitasun asistentzialari buruzko informazioa eta informazio horren arduradunen identifikazioari buruzkoa, bai eta autonomia-erkidegoek eta beren lurralde eremuko toki-entitateek hartutako prebentzio-, kontrol- eta geldiarazpen-neurriei buruzkoa ere, betiere Osasun Ministerioak ezarritako moduan. Toki-entitateen kasuan, dagokion autonomia-erkidegoan osasun publikoaren arloan eskumena duen organoak bilduko du informazio hori, eta Osasun Ministerioari helarazi beharke dio.

Nolanahi ere, Osasun Ministerioak premiaz bilduko du Osasun Sistema Nazionalaren Lurraldearteko Kontseilua, egindakoaren berri emateko».

Azken xedapenetako hirugarrena. *Sendagaien eta osasun-produktuen bermeen eta erabilera zentzuzkoaren Legearen testu bategina aldatzea, zeina uztailaren 24ko 1/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu baitzen.*

Aldatu egiten da Sendagaien eta osasun-produktuen bermeen eta erabilera zentzuzkoaren Legearen testu bateginaren 94. artikuluan 3. apartatua —testu bategin hori uztailaren 24ko 1/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen—, eta honela geratzen da idatzita:

«3. Gobernuak arautu ahal izango du, araubide orokor objektibo eta garden bati jarraikiz, zer mekanismo aplikatu behar den Espainiako lurraldean prezioak finkatzeko, medikuaren agindurik gabe eman daitezkeen sendagai eta osasun-produktuei edo herritarren osasuna babesteko ematen diren beste produktu batzuei dagokienez.

Salbuespenezko osasun-egoera bat gertatzen denean, eta osasun publikoa babesteko, Sendagaien Prezioen Ministerioarteko Batzordeak finkatu ahal izango du zein izango den jendaurreke gehieneko salmenta-prezioa aurreko paragrafoan aipatutako sendagai eta produktuen kasuan, salbuespenezko egoera horrek irauten duen bitartean. Publikoarentzako gehieneko salmenta-prezioa finkatzeko prozedura batzorde horretan adostuko da».

Azken xedapenetako laugarrena. *8/2020 Errege Lege Dekretua aldatzea (8/2020 Errege Lege Dekretua, martxoaren 17koa, COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozialari aurre egiteko presako eta ezohiko neurriena) eta zuzenbide pribatuko pertsona juridikoei aplikatu beharreko ezohiko neurriak.*

Aldaketa hauek egiten dira COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozialari aurre egiteko presako eta ezohiko neurrien martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuan:

Bat. Aldatu egiten dira 40. artikulua 1. eta 2. apartatuak, eta honela geratzen dira idatzita:

«1. Nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, alarma-aldian, eta behin alarma-aldia amaituta, 2020ko abenduaren 31ra arte, bideokonferentzia bidez edo telefono-multikonferentzia bidez egin ahal izango dira elkarteen, sozietate zibilen eta merkataritza-sozietateen gobernu- eta administrazio-organoen, kooperatiba-sozietateen artezkaritza-kontseiluen eta fundazioen patronatuaren bilkurak, baldin eta organoko kide guztiek beharrezkoak diren baliabideak badituzte, organoko idazkariak haien nortasuna egiaztatzen badu eta aktan hala adierazten badu; idazkariak akta hori berehala bidaliko du parte hartzen duten guztien helbide elektronikoetara. Arau bera aplikatuko zaie batzorde delegatuei eta eratuta dauden nahitaezko edo borondatezko gainerako batzordeei. Bilkura pertsona juridikoaren helbidean egin dela ulertuko da.

Nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, alarma-aldian eta hura amaitu ondoren, 2020ko abenduaren 31ra arte, elkartekideen edo bazkideen batzarrak edo biltzarrak bidez edo telefono-multikonferentziaz egin ahal izango dira, baldin eta bertaratzeko eskubidea duten pertsona guztiek edo haien ordezkariak beharrezkoak diren baliabideak badituzte, organoko idazkariak haien nortasuna egiaztatzen badu eta aktan hala adierazten badu; idazkariak akta hori berehala bidaliko du helbide elektronikoetara.

2. Estatutuetan aurreikusi ez bada ere, alarma-aldian eta hura amaitu ondoren, 2020ko abenduaren 31ra arte, elkarteen, sozietate zibilen eta merkataritza-sozietateen gobernu- eta administrazio-organoen, kooperatiba-sozietateen artezkaritza-kontseiluaren eta fundazioen patronatuaren erabakiak idatziz eginiko bozketa baten bidez eta bilkurarik gabe hartu ahal izango dira, baldin eta lehendakariak hala erabakitzen badu; halaber, erabakiak horrela hartu beharko dira betiere organoko kideetako bik edo gehiagok eskatzen badute. Arau bera aplikatuko zaie batzorde delegatuei eta eratuta dauden nahitaezko edo borondatezko gainerako batzordeei. Bilkura egoitza sozialean egin dela ulertuko da. Erabaki horiei guztiei Merkataritza Erregistroaren Erregelamendua onartzen duen uztailaren 19ko 1784/1996 Errege Dekretuaren 100. artikuluan ezarritakoa aplikatuko zaie, merkataritza-sozietateak ez izan arren».

Bi. Indarrak gabe uzten da 42. artikulua.
Hiru.

1. Salbuespenez, 2021. urtean, Kapital Sozietateen Legearen testu bategina onartzen duen uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuaren 1. artikuluan aurreikusitako kapital-sozietateei neurri hauek aplikatuko zaizkie:

a) Sozietate anonimoen kasuan, nahiz eta haien estatutuetan aurreikusita egon ez, administrazio-kontseiluak batzar orokorrerako deialdian aurreikusi ahal izango du bitarteko telematikoen bidez parte hartzea eta urrutiko botoa ematea, uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuaren 182. eta 189. artikuluetan eta, sozietate anonimo kotizatuen kasuan, 521. artikuluan ezarritako baldintzetan, bai eta batzarra Estatuko lurraldearen edozein tokitan egitea ere. Gainera, administrazio-organok, deialdia egiteko iragarkian, batzarra bide telematikoz bakarrik egitea erabaki ahal izango du, hau da, bazkideak edo haien ordezkariak fisikoki bertaratu gabe, baldin eta boto-eskubidea

baliatzen duten pertsonen identitatea ziurtatzeko arrazoizko bermeak badaude, eta bileran parte hartzeko aukera eskaintzen bada, bide hauek guztiak erabilita: (i) bertaratze telematikoa; (ii) batzarreko lehendakariari urrutiko komunikabideen bidez emandako ordezkari eta (iii) urrutiko komunikabideen bidez emandako boto aurreratua. Administrazioaileek batzarrean parte har dezakete audiokonferentziaz edo bideokonferentziaz. Batzarra egoitza sozialean egin dela ulertuko da, batzarreko lehendakaria non dagoen kontuan hartu gabe.

b) Erantzukizun mugatuko sozietateek eta akziokako sozietate komanditarioek, nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, batzar orokorrak bideokonferentziaz edo telefono-multikonferentziaz egin ahal izango dituzte, baldin eta bertaratzeko eskubidea duten pertsona guztiek edo haien ordezkariak beharrezkoak diren baliabideak badituzte, organoko idazkariak haien nortasuna egiaztatzen badu eta aktan hala adierazten badu; idazkariak akta hori berehala bidaliko du helbide elektronikoetara.

2. Salbuespenez, 2021. urtean, nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, zuzenbide pribatuko gainerako pertsona juridikoen (elkartek, sozietate zibilak eta kooperatiba-sozietateak) elkartekideen edo bazkideen batzarrak edo biltzarrak bideokonferentziaz edo telefono-multikonferentziaz egin ahal izango dira, baldin eta bertaratzeko eskubidea duten pertsona guztiek edo haien ordezkariak beharrezkoak diren baliabideak badituzte, organoko idazkariak haien nortasuna egiaztatzen badu eta aktan hala adierazten badu; idazkariak akta hori berehala bidaliko du helbide elektronikoetara.

3. Salbuespenez, 2021. urtean, nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, fundazioen patronatuaren bilerak bideokonferentziaz edo telefono-multikonferentziaz egin ahal izango dira, baldin eta organoko kide guztiek beharrezkoak diren baliabideak badituzte, organoko idazkariak haien nortasuna egiaztatzen badu eta aktan hala adierazten badu; idazkariak akta hori berehala bidaliko du parte-hartzaile guztien helbide elektronikoetara.

4. Salbuespenez, 2021. urtean, nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, bideokonferentzia bidez edo telefono-multikonferentzia bidez egin ahal izango dira elkarteen, sozietate zibilen eta merkataritza-sozietateen administrazio-organoen eta kooperatiba-sozietateen artezkaritza-kontseiluaren bilkurak, organoko kide guztiek beharrezkoak diren baliabideak badituzte, organoko idazkariak haien nortasuna egiaztatzen badu eta aktan hala adierazten badu; idazkariak akta hori berehala bidaliko du parte-hartzaile guztien helbide elektronikoetara. Arau bera aplikatuko zaie batzorde delegatuei eta eratuta dauden nahitaezko edo borondatezko gainerako batzordeei. Bilkura pertsona juridikoaren helbidean egin dela ulertuko da.

Salbuespenez, 2021. urtean, nahiz eta estatutuek hala aurreikusi ez, elkarteen, sozietate zibilen eta merkataritza-sozietateen administrazio-organoen, kooperatiba-sozietateen artezkaritza-kontseiluaren eta fundazioen patronatuaren erabakiak idatziz eginiko bozketa baten bidez eta bilkurarik gabe hartu ahal izango dira, betiere lehendakariak hala erabakitzen badu; halaber, erabakiak horrela hartu beharko dira betiere organoko kideetako bik edo gehiagok eskatzen badute. Arau bera aplikatuko zaie batzorde delegatuei eta eratuta dauden nahitaezko edo borondatezko gainerako batzordeei. Bilkura egoitza sozialean egin dela ulertuko da. Erabaki horiei guztiei Merkataritza Erregistroaren Erregelamendua onartzen duen uztailaren 19ko 1784/1996 Errege Dekretuaren 100. artikuluan ezarritakoa aplikatuko zaie, merkataritza-sozietateak ez izan arren.

Azken xedapenetako bosgarrena. *COVID-19ari aurre egiteko gizarte- eta ekonomia-arloan presako neurri osagarriak ezartzen dituen martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretua aldatzea.*

Honako aldaketa hauek egiten dira COVID-19ari aurre egiteko gizarte- eta ekonomia-arloan presako neurri osagarriak ezartzen dituen martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretuan:

Bat. Aldatu egiten dira 36. artikulua 1. eta 4. apartatuak, eta honela geratzen dira idatzita:

«1. Agintari eskudunek alarma-egoera indarrean dagoen bitartean edo deseskalatze-faseetan edo normaltasun berrikoetan hartutako neurrien ondorioz ezinezkoa bada kontsumitzaile eta erabiltzaileek sinatutako kontratuak betetzea, izan ondasunak salerosteko kontratuak, izan zerbitzuak emateko kontratuak, segidako traktukoak barne, kontsumitzaile eta erabiltzaileak kontratua suntsiarazteko eskubidea izango du hamalau eguneko epean, kontratua gauzatzea ezinezkoa denetik zenbatzen hasita, baldin eta kontratua betetzea eragozten duten neurriek indarrean jarraitzen badute. Suntsiarazteko asmoa baietsi ahal izango da soilik kontratuaren interesen elkarrekikotasuna berrezarriko duen irtenbide bat ezin bada lortu, fede onean oinarrituta, alde bakoitzak emandako berrikuspen-proposamenetik edo -proposamenetatik. Berrikuspen-proposamenetan, besteak beste, itzulketaren ordezkoko bonuak edo txartelak eskaini ahal izango dituzte; nolana ere, kontsumitzaile edo erabiltzaileak erabakiko du onartu ala ez. Ondore horietarako, kontratuaren interesen elkarrekikotasuna berrezartzen duen berrikuspen-proposamenik ezin dela lortu iritziko zaio, baldin eta hirurogei eguneko epea igaro bada kontsumitzaile edo erabiltzaileak kontratua suntsiarazteko eskaera egin zuenetik eta aldeek ez badute lortu berrikuspen-proposamenari buruzko akordiorik».

«4. COVID-19aren ondorioz ezeztatu diren bidaiak konbinatutako kontratuen kasuan, antolatzaileak edo, hala badagokio, txikizkariak, alarma-egoeraren eta haren luzapenen indarraldia amaitu eta urtebeteko epean erabiltzeko bonu bat eman ahal izango dio kontsumitzaile edo erabiltzaileari, betiere horrek oniritzia eman ondoren, dagokion itzulketaren zenbateko berekoa. Bonuaren balio-epea igaro eta erabili ez bada, kontsumitzaileak eskatu ahal izango du egindako edozein ordainketa osorik itzultzeko, eta, beranduenez, hamalau eguneko epean ordaindu beharko da. Edonola ere, aldi baterako ordezkoko bonu bat eskaini ahal izateko, hura gauzatzea bermatuko duen finantza-babes nahikoa beharko da».

Bi. Indarrik gabe uzten da 37. artikulua.

Azken xedapenetako seigarrena. *Eskumen-titulua.*

1. Lege hau Espainiako Konstituzioaren 149.1.16 artikulua babesean ematen da; artikulua horrek Estatuari esleitzen dio kanpo-osasunaren, osasunaren oinarrien eta koordinazio orokorraren eta farmazia-produktuei buruzko legediaren gaineko eskumena.

2. 17. eta 18. artikulua Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 21. eta 20. arauen babesean eman dira; 21. arauak autonomia-erkidego baten baino gehiagoren lurraldetik igarotzen diren trenbideen zein lehorreko garraioen gaineko eskumena esleitzen dio Estatuari, eta 20. arauak, berriz, merkataritza-nabigazioaren gainekoa.

3. Lehenengo eta bigarren xedapen gehigarriak Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 16. eta 20. arauen babesean ematen dira; arau horiek, hurrenez hurren, kanpo-osasunaren gaineko eskumena eta interes orokorreko aireportuen eta interes orokorreko portuen gaineko eskumena esleitzen dizkiote Estatuari.

4. Hirugarren xedapen gehigarria Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 13. eta 14. arauetan xedatutakoaren babesean ematen da; arau horiek, hurrenez hurren, jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarrien eta koordinazioaren gaineko eskumena eta ogasun orokorraren zein estatu-zorren gaineko eskumena esleitzen dizkiote Estatuari.

Azken xedapenetako zazpigarrena. *Arauk emateko gaikuntza.*

Gobernuari, Osasuneko ministroari eta Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako ministroari gaikuntza ematen zaie lege honetan xedatutakoa garatzeko eta betearazteko beharrezkoak diren xedapenak emateko beren eskumenen esparruan.

Azken xedapenetako zortzigarrena. *Indarrean jartzea.*

Lege hau *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu eta biharamunean jarriko da indarrean, hargatik eragotzi gabe 2. artikuluan aplikazio-eremuari buruz xedatutakoa.

Beraz,
Lege hau bete eta betearaz dezatela agintzen diet espainiar guztiei, partikularrei zein agintariei.

Madrilan, 2021eko martxoaren 29an.

FELIPE e.

Gobernuko presidentea,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

ERANSKINA

Bioetanolaren zehaztapenak, eskuak desinfektatzeko soluzio eta gel hidroalkoholikoetan erabiltzeko

Bioetanolak, eskuak desinfektatzeko soluzio eta gel hidroalkoholikoetan erabiltzeko, zehaztapen hauek bete beharko ditu:

- Metanola < 200 ppm (V/V).
- Azetaldehidoa < 50 ppm (V/V).
- Bentzenoa < 2 ppm (V/V).
- Beste ezpurutasun batzuk, guztira* < 3000 ppm.

* Baimen-eskaerarekin batera, ziurtagiri bat aurkeztuko da, bioetanolean dauden ezpurutasunei buruzkoa, zehaztapena justifikatzen duena. Sendagaien eta Osasun Produktuen Espainiako Agentziak ebaluatuko du ziurtagiri hori, fabrikazioan bioetanola erabiltzen duten soluzio eta gel hidroalkoholikoak baimendu aurretik.

Gainera, aurrekoa gorabehera, bioetanolaren osagai kartzinogenikoen guztizko nahasketak % 0,1 baino txikiagoa izan behar du.

Desnaturalizazioa azaroaren 20ko EHA/3482/2007 Aginduaren 15. artikuluan ezarritako desnaturalizatzaileekin egin beharko da. EHA/3482/2007 Aginduaren bidez, fabrikazio-zerga bereziekin eta zenbait hidrokarburoren txikizkako salmentaren gaineko zergarekin lotutako zenbait eredu onartzen eta zenbait kudeaketa-arau batzen eta eguneratzen dira, eta maiatzaren 11ko EHA/1308/2005 Agindua aldatzen da; maiatzaren 11ko agindu horrek 380 eredua onartzen du (inportazioen parekotzat jotako eragiketetako balio erantsiaren gaineko zergaren aitorten-likidazioari buruzkoa), eredua aurkezteko tokia, modua eta epeak zehazten ditu eta eredua baliabide telematikoen bidez aurkezteko baldintza orokorrak eta prozedura zehazten ditu.

Aurreko paragrafoan ezarritako desnaturalizatzaileen hornikuntzarik ez dagoela ikusiz gero, partzialki desnaturalizatutako alkoholerako onartutako desnaturalizatzaile espezifikoeekin egin ahal izango da desnaturalizazioa, uztailearen 7ko 1165/1995 Errege Dekretuak onartutako Zerga Berezien Erregelamenduaren 75. artikuluko 1. apartatuarekin bat etorritik.